

Št. 081

**FEBRUAR
2013**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

1 EUR

Polovico dobi prodajalec.

Številka prodajalca:

KRALJI TULICE

Odgovorna in izvršna urednica:

Mirjam Gostinčar

Tehnični urednik:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Luna Jurančič Šribar, Jean Nikolić

Sodelavci uredništva:

Ana Breznik, Gregor B. Hann, Jurij Kunaver, Peter Kvac, Barbara Jozelj,

Marko Nakrič, Peter Pitambar Pangerc, Žigažaga

Oblikovanje:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Janne Karlsson, Nik Knez-posthumno, Janez Kompare,

Laura Ličer, Damjan Majkič, Lea Mihalič, Severa, Tjaša Žurga-Žabkar

Fotografiji na ovitku:

Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Cena časopisa v ulični prodaji je 1 EUR.

V primeru pošiljanja časopisa po pošti je cena enega izvoda 2 EUR.

Letna naročnina za organizacije v Sloveniji znaša 24 EUR, v tujini pa 48 EUR.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

E-pošta: info@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0510 0801 2105 010 odprt pri ABanki Vipava d. d.

SMS-KOMENTARNICA:

030 323 306

PRAVILA PRODAJE ČASOPISA KRALJI ULICE

Ker želimo, da bi časopis Kralji ulice lahko prodajalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev, je pomembno, da vsi skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Ko prodajalci prodajajo časopis Kralji ulice, namreč ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice. Dosej so bili naši prodajalci v javnosti zelo dobro sprejeti in so mnogi kupci pohvalili njihov pristop. Zelo si želimo, da tako ostane tudi v prihodnje, zato prodajalce in prodajalke prosimo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis Kralji ulice še bolj približati našim bralcem.

1. Časopis prodajam na miren in nevsiljiv način.
2. Drugim prodajalcem časopisa Kralji ulice izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do prodaje časopisa kot jaz.
3. Z drugimi prodajalci se miroljubno dogovarjam tudi glede lokacije prodaje.
4. Morebitne nesporazume rešujem na miroljuben način.
5. Med prodajanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.
6. Časopis prodajam po njegovi ceni in kupcev ne zavajam.
7. Med prodajo časopisa ne beračim.
8. Spoštujem odločitev kupca glede nakupa časopisa.
9. Med prodajo imam uradno izkaznico društva na vidnem mestu.

Če se prodajalec ne drži pravil prodaje, je na to najprej opomnjen s strani strokovnega delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do prodaje časopisa Kralji ulice. Prosimo kupce, naj nam v uredništvo sporočijo morebitne kršitve zgornjih pravil!
Zbiranje prispevkov za ponatis časopisa ni aktivnost društva, ampak je poskus zavajanja kupcev!

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana --

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve -- FIHO

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

TRÉS MAGNIFIQUE

foto: osebni arhiv

V februarju med drugimi dogodki, ki so postali jubilejni (svetovni dan mokrišč: 2. februar, svetovni dan bolnikov: 11. februar, svetovni dan socialne pravičnosti: 20. februar, svetovni dan materinščine: 21. februar in komercialni dan zaljubljenecv: 14. februar), je mogoče še najbolj pomemben ravno svetovni dan varne uporabe interneta, ki ga obeležujemo v prvih dneh februarja (običajno med 5. in 12.). Vse preveč smo namreč postali sužnji tehnologije. Otroci se pretepajo in posnetke objavljajo na YouTubeu. Včasih je bilo šokantno, ko so v resničnostni oddaji Survivor jedli polže in črve, zdaj pa se zdi prav mikavno in želja po vedno bolj nenavadnih resničnostnih šovih je že pričela pritiskati na TV postaje v tujini. Zakaj sploh še govorimo o kultiviranosti, če pa se nihče več noče obnašati kultivirano? To je ena izmed težav noveše generacije. V ničemer ne znajo uživati, če ni posneto, zabeleženo na videu ali vsaj audiu. Prisotnost ni dovolj. Ni prisotnost najbolj doživeta? Mlademu dekletu, ki poljubljanje sošolke posname in ga naloži na YouTube, bi dejala: »Ko si boš naslednjič želela nekaj zapomniti, si sliko raje vtisni v možgane. Ko sem bila tvojih let, ni bilo Twitterja, a smo vseeno znali doživljati stvari. Telefon je bil pritrjen na steno in ni imel fotoaparata.« Resničnostni šovi, kjer se mlado dekle za svoj 16. rojstni dan jezi na starša, ker sta ji kupila zgolj najdražji model BMW-ja, ko pa si je ona želela Audiya, in jima ob tem, ko ji izročata ključke, v obraz bruha žaljivke in ju preklinja, so postali vsakodnevnica. S takimi predstavami nas hočejo zamotiti, da ne opazimo, kako celotna civilizacija propada. Ne bom gledala oddaje, v kateri vsak teden nekoga raztrgajo, da se ostali zabavamo. »Morda ni politično korektno, je pa smešno,« je dejal voditelj. Cenimo in občudujemo le še slabe človekove lastnosti. Pomembnost denarja in lepote. Vse, kar ni lepo, je zanič. Laži. Širjenje strahu. Če se s tem da zaslужiti, ostalo ni pomembno. Postali smo narod, ki govori le še v sloganih, pljuva strup in širi sovraštvo. Postali smo neprijazni. Izgubili smo »duše«. Kakšni ljudje pa smo, če se delamo norca iz šibkejših? Posmehujemo se jim za lastno zabavo. Svet je postal zelo krut. Vsi razpredajo le še o tem, kar vidijo po televiziji, na internetu ali slišijo po radiu. Kdaj ste se nazadnje pogovarjali z nekom, ki ni zraven tipkal sporočila ali strmел v ekran/monitor? Kdaj ste nazadnje govorili o nečem, kar ni povezano s slavnimi, športom, govoricami ali politiko? O nečem pomembnem ali osebnem. Zoprna sosedu s še bolj zoprnim psičkom se vedeta, kot da smo volčji trop in da sem dolžna braniti njune pravice. Pa čeprav konstantno lajanje njunega psa spravlja ob pamet celo ulico. Rada imam živali, pa vendar bi vse tri poslala na kinološko društvo na intenzivno urjenje in prevzgojo. V službi nič bolje - ljudje, ki so veliko bolj neumni ali neizkušeni, mi ukazujejo, kaj delati in kako razmišljati. Ker pa je nevljudno reči, da sem pametnejša, se moram pretvarjati, da jih poslušam. Politična korektnost je preseгла vse meje. Ljudje moramo paziti na sleherno izrečeno besedo. Skoraj nemogoče je že, da nekoga ne užalimo. Svoboda govora pa je ušla z vajeti. Vsak lahko reče, kar želi. Torej, kako je prišlo do te ironije? Po eni strani lahko (načeloma) ne kaznovano izrečemo, kar želimo, po drugi strani pa se ne moremo (načeloma) ne kaznovano izogniti žalitvam.

V luči vsega napisanega Vas samo še bolj spodbujam, da prebirate naš časopis, ki niti slučajno ni podlegel »modernizaciji« in še vedno nekaj da na iskrenost zapisanih besed in medčloveške odnose.

Monika Buhančič - Biba

Kazalo:

- 2 UVODNIK
- 3 TO SEM JAZ
- 4 MOŽGANSKI KAP
- 6 INTERVJU
- 8 Z.G.U.B.A.
- 9 TATU ZGODBA
- 10 KAJ IMA LJUBEZEN S TEM?
- 12 NEKAJ CESTNIH
- 13 ANEKDOTE IZ PRODAJE
- 14 DOGODKI
- 16 SMUČANJE BREZ OVIR
- 17 SOL IN KOPER
- 18 INVESTIRANJE V SOCIALNO EVROPO?
- 20 GOSTUJOČI KOLUMNIST
- 21 KRALJ IN KRALJ
- 22 KRALJEVI RECENZOR
- 24 IZZA REŠETK
- 25 KRALJI ULICE IN DR. ZDENKA ČEBAŠEK - TRAVNIK
- 26 PODPIRAM
- 27 KLOŠARJI
- 28 BREZPLAČNE PRIREDITVE
- 29 OGLASNA DESKA
- 30 RAZVEDRILO

To sem jaz:

WIWIANA

foto: MG

Wiwiana Rodriguez Pizly, na kratko Wiwiana. Rodila sem se v Miragaia Portu, na Portugalskem. Ko sem bila stara 7 let, se je moja mamica poročila s Slovencem, natančneje s Štajercem. Kot 7-letna deklica sem prvič ob pristanku letala na zagrebškem letališču spoznala, kaj je zima. Z mami sva prileteli v poletnih oblačilih in obutvi, v Zagrebu pa je bilo -15 stopinj. Po tem sem imela precej težav, ker sem poznala samo portugalsščino in se s sestrličnami in ostalimi nisem mogla sporazumevati. Tako sem se začela učiti slovenščino in jo v 6-ih mesecih osvojila. Živelimo v Rogaški Slatini, kasneje pa sta očim in mamica dobila zaposlitev v Ljubljani in smo se preselili sem, kjer sem končala osnovno šolo. Ker sem bolj avanturistične narave in me zanimajo razne kulture sveta, sem začela potovati po svetu. Videla sem kar precej lepih in zanimivih dežel. Pri 20-ih sem se preselila v Kalifornijo, v Santa Barbaro, kjer sem delala v glasbeni industriji. V Burbanku v Kaliforniji sem spoznala svojega soproga, svetovno znanega glasbenika. Po 5-ih letih zakona sva se odločila, da se vrneva v mojo domovino, v Slovenijo. Tu sva začela novo življenje, ki je bilo polno vzponov in padcev.

Tako me je socialno dno pripeljalo do Kraljev ulice, kjer so me oskrbeli s hrano in oblekami. Trenutno sem brezposelna in prijavljena na Zavodu za zaposlovanje, v sklopu katerega sem obiskovala razne seminarje. In tudi meni se je sreča nasmehnila. Namreč, ravno v Kraljih ulice sem dobila zaposlitev za obdobje enega leta, za kar sem res hvaležna, ker je to čudovit kolektiv dobrih, preprostih ljudi.

KER SEM BOLJ AVANTURISTIČNE NARAVE IN ME ZANIMAJO RAZNE KULTURE SVETA, SEM ZAČELA POTOVATI PO SVETU. VIDELA SEM KAR PRECEJ LEPIH IN ZANIMIVIH DEŽEL.

03
KRALJI
ULICE

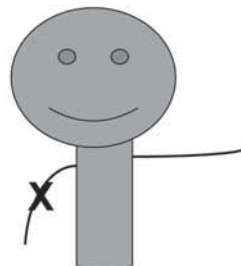
MOŽGANSKA KAP

Rečemo, da možganska kap človeka zadane. Nenadoma preneha govoriti, pade po tleh, ne more premikati okončin, težko hodi. Zakaj pride do tega in kaj v takem primeru storiti? Do možganske kapi pride, kadar del možganov nenadoma ostane brez preskrbe s krvjo, bodisi ker je ena izmed arterij, ki jih preskrbuje, zaprta s krvnim strdkom (ishemična možganska kap), bodisi ker ena izmed arterij poči (možganska krvavitev). Možganske celice, ki niso prekrvljene, ne opravljajo svoje funkcije, slika kapi pa je odvisna od tega, kateri del možganov je prizadet. Najpogostejša je zapora tako imenovane srednje možganske arterije, kar povzroči šibkost in motnje občutkov po eni polovici telesa. Okvaro desne strani telesa pogosto spremlja motnja govora - bolnik govora ne razume, ne zna oblikovati pravih besed ali stavkov, ali sploh ne more govoriti. Zapore drugih možganskih žil lahko povzročijo npr. nenadne težave z ravnotežjem, vrtoglavico, dvojnimi vidom, zapletanjem jezika, zmedenostjo, izpad v vidnem polju. Možganska krvavitev se lahko kaže kot nenadna motnja zavesti ali nenaden, najmočnejši glavobol v življenju, ki ga spremljata slabost in bruhanje. Če se prekrvitev možganskih celic ponovno vzpostavi, še preden so te dokončno propadle, se lahko funkcija tistega dela možganov povrne. Včasih, ob kratkotrajni zaporu žile, se to zgodi zelo hitro, v manj kot uri, in takrat govorimo o prehodnem ishemičnem napadu ali »mali kapi«. Če pa je prišlo do odmrtnosti celic v prizadetih delih možganov, vsaj del okvare ostane trajen. Z zdravili ali z malo invazivnim posegom preko arterije v dimljah, s katerim odstranimo krvni strdek, danes lahko vsaj v nekaterih primerih skušamo zaprto žilo odpreti in s tem pomagati k boljšemu izidu možganske kapi. Topljenje krvnega strdka je mogoče le prvih nekaj ur po kapi, v vsakem primeru pa čim prej, tem bolje. Zato ob sumu, da je nekdo utrpel možgansko kap, ne odlašajte s klicanjem pomoči. Ker je najpogostejša oblika kapi zapora srednje možganske arterije, kot pomoč pri prepoznavanju, da je nekdo utrpel možgansko kap, lahko uporabimo besedo GROM (glej sliko). Če pri nekom opazite katerega od opisanih znakov - motnjo Govora, odpoved moči v Roki, asimetrijo Obraza -, čimprej pokličite zdravniško pomoč. Urgentna ekipa bo že na terenu ocenila, ali gre pri bolniku lahko za možgansko kap in ga v tem primeru usmerila v ustrezno opremljeno bolnišnico. Tam bodo s kliničnim pregledom in slikovnimi preiskavami (najpogostejše računalniško tomografijo - CT) potrdili, ali gre za možgansko kap in kakšno vrsto kapi. Če bo možno zdravljenje s topljenjem krvnega strdka, bo bolnik takoj sprejet v bolnišnico in čimprej prejel zdravljenje. Če topljenje krvnega strdka zaradi vrste možganske kapi ali prepozne pomoči ni mogoče, se osredotočimo na čimprejšnje okrevanje in preprečevanje ponovnih tovrstnih dogodkov. Tudi pri zgoraj omenjenem prehodnem ishemičnem napadu je smiselni pregled pri zdravniku, saj obstaja nevarnost ponovitve ali prave kapi, kar mnogokrat lahko preprečimo z ustreznimi zdravili in prilagoditvijo načina življenja. Še besedo o tem, kaj povzroči možgansko kap. Najpomembnejši dejavniki tveganja, na katere lahko vplivamo, so visok krvni tlak, zvišana koncentracija holesterola v krvi, sladkorna bolezen, prekomerna telesna masa, telesna neaktivnost, kajenje. Pomemben dejavnik tveganja je tudi motnja srčnega ritma - atrijska fibrilacija. Pri njej v srcu nastajajo krvni strdki, ki lahko potujejo v arterije po telesu in v njih povzročijo zaporo, kar pa lahko preprečimo z jemanjem ustreznih zdravil proti strjevanju krvi. Možganska kap je eden najpogostejših vzrokov smrti in najpogostejši

Govor

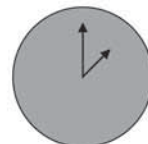
Roka

Obraz

Minuta

vzrok invalidnosti pri odraslih v našem delu sveta. Izognemo se ji lahko z načinom življenja in dobrim zdravljenjem zgoraj naštetih bolezni, če se te pojavijo. Kadar do kapi pride, pa lahko sebi in bližnjemu pomagamo s prepoznavanjem, da gre za možgansko kap, in s hitrim klicem pomoči. Če ste sami ali kateri vaših bližnjih utrpeli možgansko kap, lahko pomoč, nasvete in druženje poiščete v Združenju bolnikov s cerebrovaskularno boleznijo Slovenije (<http://www.zdruzenjecvb.com>).

Mojca Kirbiš, dr. med.

foto: arhiv Mojca Kirbiš

OH, INGRID

ZA MOJE SRCE IZBRANA,
SRCU PREDANA.
ALI JE V SRCU ISKRICA TLELA?
ZAKAJ SI ME ZAPUSTILA?
LENOBEN ČAS ZAME ŠE
BOLJ DEPRESIVEN JE POSTAL.
PODRL SE JE SVET IN VERA VANJ.
IŠČEM NOV CVET SREDI ZIME,
MI JE SKORAJ ZA UMRET.
PRIŠLA BO POMLAD,
NAŠEL BOM ROŽO RDEČO,
KI MI BO NOSILA SREČO.

JAN CARSKY

Kritika sezone

Vonj po svežem asfaltu
me spominja nate.
Otroci se brezbržno
igrajo v parku.
Bolečina mi razjeda ude.
Rada bi zbežala.
Kamor koli.
Magari v Kurdistan.

Maruša

ADIJO

DOBER DAN AL PA ADIJO,
SE JE USEEN, KER VSI TAKO HITIJO,
EN DRUGEMU SKOZ TEŽIJO,
NORIJO, DA ČIM VEČ DOBIJO,
NA KONCU Z GLAVO V ZID SE ZALETIJO.
TO JE ADIJO.

ŠIŠMIŠ & MIŠ

S strehe sveta
Grizem v nebo.
Garjavi pes vsakdana.
Ližem razpadajoče telo svoje sence.
Le kje sem?

PREŽIVETJE

ZA BOŽJO VOLJO:
Z VREČO KROMPIRJA
MORAM DRUŽINO PREŽIVETI,
OB VEČERIH V POSTELJI
JIM PRAVLJICE PRIPOVEDUJEM,
OB LUNI, KI PRISLUŠKUJE,
KO NAM SKOZI OKNO SVETI.

GOVORIM JIM,
NAJVEČKRAT ŠEPETAM,
DA NEKOČ BO BOLJE,
DA OB KROMPIRJU
BO TUDI KOŠČEK MESA
NA MIZI, KI VEČKRAT JE PRAZNA.
BO SADJA, KRUHA IN
PRIJAZNA SVETLOBA NEBA.

VEČER ZA VEČEROM
PONAVLJAM MILE BESEDE,
SE STISKAJO K MENI IN ME GLEDAJO
Z VPRAŠUJOČIMI OČMI.
MORDA SLUTIJO,
DA SO PRAVLJICE NERESNIČNE
IN DA JIH LE TOLAŽIM.
O, KAKO ME SRCE BOLII

PRIZNAM, VSE MOJE ŽIVLJENJE
JE EN VELIK KROMPIR.
KAR GRADIM, SE MI SPROTI PODIRA.
ZA SVOJE OTROKE
ŠE ZVEZDE BI SKLATIL, GORE PREMIKAL,
DA BI JIH S KRUHOM NAHRANIL,
JIM PRIJAZNE PRAVLJICE SLIKAL.

KATARINA KALABA

Dr.

Norost

Luč na vrhu svetilke je ugasnila,
še vedno imaš svetniški sij.
V megli vidiš rumeno svetlobo.

V rokah popolnega norca
si prosil zvezde, da povedo,
ali se počutiš dobro.

Debela jopa s krzneni obrobo
boljša bo od cianida.

Naj bô luč,
da se še črna obleka sveti,
kot odličnost v belem dnevu.

Peter Pitambar Pangerc

foto: Žigažaga

INTERVJU Z ROBERTOM PEČNIKOM - PEČOTOM IN TINO GABER

V naš časopis sem na intervju povabila dve znani medijski osebnosti. Seveda vsi poznamo Roberta Pečnika - Pečota, ki je desetletje in več razveseljeval poslušalce radia HIT, in misico, slovensko lepotico Tino Gaber. Oba sta se povabilu z veseljem odzvala, dobila pa sem tudi občutek, da sta izredno dobrosrčni, lahko dostopni in prijazni osebnosti. Pa da vidimo, kakšna sta na področju socialnih tematik ...

Sta kdaj imela izkušnjo v življenju, da sta imela finančno, morda materialno stisko? Morda kot študenta, dijaka? Spomini na to?

Pečo: Sam lahko rečem, da na srečo se mi še ni pripetilo, da bi bil v resnih finančnih težavah. Še najbližje sem bil temu, ko mi je mami pri 22-ih ukinila vso finančno podporo, ker je ugotovila, da nikamor ne pelje, da me finančno podpira, jaz pa »bluzim« naokoli, namesto da bi študiral. Pa seveda tega nikakor ne enačim s situacijo brezdomca, ker sem sam še vedno imel polni penzion in topel dom. Sem pa to izkušnjo omenil, ker je tudi mene takrat kar pošteno udarila in če sem vsaj približno želel ohraniti slog življenja, je bilo treba delati. In kakor sem prej užival brezskrbno življenje, sem čez noč postal akviziter oz. terenski prodajalec Dela in Slovenskih novic, ki je bil cel teden na terenu. Na srečo se je v tistih časih dalo tudi s tem delom lepo zaslužiti. In še to moram dodati, da sem danes mami izredno hvaležen za to potezo ukinitve finančne podpore, ker bi kaj lahko do konca zavel na kriva pota, če me ne bi takrat s tem usmerila v delo. Morda bi kot izkušnjo omenil še, da so mi enkrat kot izziv poslušalci postavili, da se za eno jutro prelevim v brezdomca na ljubljanskih ulicah. Zamaskiran do neprepoznavnosti sem doživel veliko življenjsko izkušnjo. Od neprijetnih stvari, kot sta psovanje, neprijazen oz. negativen odnos, do res prijetnih stvari, ko so mimoidoči pokazali sočutje, mi namenili tudi toplo besedo in ne nazadnje tudi drobiž, sendvič in pločevinko piva.

Tina: Mislim, da bi pravzaprav vsak človek na tem svetu rekel, da je imel kdaj materialno in finančno stisko, ker je to zelo relativen pojem. To pa zato, ker smo ljudje po naravi taki, da hočemo vedno več in več. Za moje pojme je finančna stiska to, da si ne moreš privoščiti osnovnih življenjskih dobrin, spet za drugega je finančna stiska, ko mu milijonsko podjetje ne »laufa« več tako donosno, kot mu je včasih. Zato ne bi rekla, da sem bila kdaj v materialni in finančni stiski, ker sem imela vedno toplo posteljo in hrano na mizi. To zelo cenim. Vse ostalo pa je vedno bilo in bo odvisno od tega, koliko delavna in pridna bom.

Če bi Kralje ulice prodajali po vsej Sloveniji, Pečo, ti si iz Domžal, bi jih kupil, jih podpiraš? Tina, kdaj kupiš Kralje ulice, jih poznaš?

Pečo: Zagotovo bi Kralje ulice kupoval bolj pogosto, če bi se prodajali v Domžalah. Zelo všeč mi je namreč sama ideja časnika. Občasno ga kupim v Ljubljani, a le poredko, ker v Ljubljani nisem pogosto oz. ne zahajam pogosto v konce, kjer se Kralje ulice prodajajo.

Tina: Mislim, da Kralje ulice pozna večina Slovencev. Zelo zelo jih podpiram in trudim se, da kupim skoraj vsako številko časopisa. Kadar pa mi jo ponujajo, ko jo že imam doma, pa jim vsaj pustim kakšen kovanček, ker vem, da se trudijo. Najbolj mi je všeč, ker so vsi izredno prijazni, nevsiljivi, pozitivni in zmeraj rečejo, da so veseli tudi najmanjšega drobižka. Če bodo Kralje ulic kdaj koli potrebovali kakšno pomoč pri kakšni dobrodelni akciji, vedo, kje me najdejo.

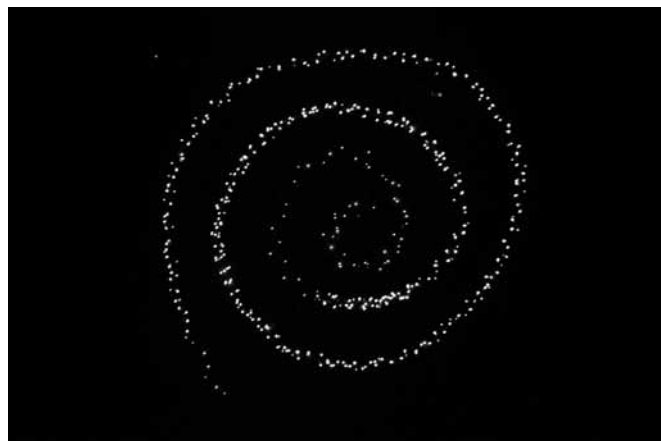

foto: Žugažaga

Sta kdaj kakšnemu revežu, brezdomcu, »šenkala« kakšen drobiž in kaj menita o tem?

Pečo: Vse je odvisno od pristopa dotičnega. Če je pristop pravi, če je na nek način simpatičen, če imam pri sebi drobiž, nikoli ne rečem ne. Je pa res, da tako kot poredko srečam prodajalce Kraljev ulice, tako tudi kar poredko srečam brezdomca. V Domžalah jih na ulici praktično ne srečam, tistih nekaj, kar jih je, pa živi v urejenih prostorih prav pod radiem HIT in z njimi sem bil vedno v super odnosih. Franci, če boš prebral tole, te prav posebej pozdravljam, ker si res fejest dec, vedno pripravljen pomagat.

Tina: Ja, seveda. Na njih nikoli ne gledam na način »naj gredo delati« oz. »itak bodo ta denar zapili«. Včasih mora človek pomisliti malo globlje in ne udariti z odločitvijo na prvo žogo. Za vsakim človekom stoji neka zgodba. Obstaja razlog, da je, kakršen je, da se obnaša, kakor se, da je vzgojen tako, kakor je itd. Nihče ni takšen, kakršen je, po svoji izbiri, izoblikovali sta ga preteklost in okolica, ki si ju ni izbiral sam. In lahko, da je bila kruta. To je začaran krog. Zato spoštujem brezdomce in nikoli v življenju ne delam razlik med ljudmi. Z enakim spoštovanjem pozdravim brezdomca, kot bi pozdravila nekoga na nekem položaju. Človek je zame človek. Poleg tega pa sem mnenja, da jih je veliko tudi simpatičnih in prijaznih in mestu dajejo veseli utrip, zato jih za njihov nasmeš z veseljem nagradim s kakšnim kovancem. Ko sem hodila na gimnazijo Poljane, je v bližnjem podhodu zmeraj sedel nek brezdomec in redno sem ga s čim razveselila. Včasih sem mu dala kakšen kovanček, kupila sem mu tudi čokolado itd. Bil je moj prijatelj.

Vajina največja dobrodelna izkušnja je?

Pečo: To vprašanje mi je zooprno. Ker se mi zdi, da bi se z odgovorom moral pohvaliti. Hvaliti samega sebe pa ni lepo oz. kaj lahko izpade kot hvalisanje. Kot radijski oditelj sem brezplačno vodil ogromno dobrodelnih prireditev in pomagal organizirati precej dobrodelnih akcij.

Tina: Uf, težko rečem, katera je bila največja. Vsaka je velika in vsaka je bila v tistem trenutku najbolj pomembna. Tako da se težko opredelim. V življenju sem sodelovala v ali pa organizirala že zelo zelo veliko dobrodelnih akcij, vseh vrst. Ena mojih bolj odmevnih je bila vsekakor krvodajalska akcija slavnih, kjer sem jih nagovorila, da so prišli častiti par deci svoje krvi.

Pečo, spremljamo, da si predsedal iz radia HIT na televizijo z narodnozabavno glasbo ... Kakšni so prvi občutki?

Pečo: Prvi občutki so odlični, kljub temu da mi ni bilo lahko po 18-ih letih zapustiti radia HIT. A tudi tej moji odločitvi so botrovali določeni razlogi in verjetno je tako moralo biti. Je pa na Golici TV veliko pozitivne energije, prav tako kot na HIT-u je tu simpatična ekipa, ki verjame, da nam bo uspelo narediti simpatičen program, ki bo všeč mnogim. In se tega izziva zelo veselim.

Tina, ne vidimo te več toliko v javnosti. Kaj sicer počneš, kaj okupira tvoj čas?

Tina: Nič, še vedno sem medijsko dejavna in počnem iste stvari, kot prej, le da pazim, da nisem vsak teden v vsakem rumenem časopisu, ker to ni smisel zgodbe, ki jo ustvarjam. Drugače pa se iz dneva v dan trudim, da bi bila uspešna, pa čeprav mlada, poslovna ženska. Poleg tega pišem magistrsko nalogo na temo mučenja živali. Obožujem živali in se po svojih močeh borim, da bi jim bil njihov soobstoj z nami vsaj malo lepši.

Pečo, zdaj ko si na televiziji z narodnozabavno glasbo ... Imaš občutek, da moraš veliko nadoknaditi z znanjem o tej glasbi, imaš več dela s tem? Obstaja kaka verjetnost, da se vrneš na radio HIT?

Pečo: Sam sem sicer že od nekdaj ljubitelj narodnozabavne glasbe, je pa res, da šele zdaj spoznavam, kako široko je področje te glasbe, da imamo ogromno odličnih ansamblov oz. skupin in da to ni le glasba za starejše oz. glasba starejših,

ampak vedno več mladih rado posluša in/ali ustvarja odlično domačo narodnozabavno glasbo.

Nikoli ne reci nikoli. Sam sem se sicer, tako kot prej za HIT, novemu izzivu Golice TV predal z dušo in telesom, kam te življenjske poti vodijo, pa ne veš in zato se držim principa prepusti se življenju.

Tina, se še ukvarjaš z manekenstvom?

Tina: Ja, tudi z manekenstvom se še ukvarjam, v tem uživam in upam, da se bom čim dlje. Rada hodim po modnih pistah ter nastopam s plesno skupino. Moj alter ego pač obožuje odre, jaz pa se trudim, da mu redno ustrežem.

Še za konec, imata sporočilo za naše bralce?

Pečo: Vsem bralcem bi položil na srce, da naj nikoli ne obupajo, da naj poskušajo vedno poiskati luč na koncu tunela, in upam, da bo vsem nam skupaj uspelo ustvariti boljše prihodnost. Pozitiven odnos do sebe, do soljudi in življenja prinese tudi pozitiven rezultat v borbi življenja.

Tina: Naj še naprej pridno kupujejo tale simpatičen časopis, ker si kralji ulic to več kot zaslužijo, saj se pridno trudijo in vsak dobronameren trud mora biti poplačan. Za konec bi povedala še eno misel. Iz dneva v dan se trudimo, da bi imeli več, da bi živeli v večji hiši, imeli boljši avto, da bi nam podjetje »pridelovalo« več denarja in da bi na koncu imeli toliko, da nam ne bi bilo treba več delati in bi lahko cele dneve svobodno uživali življenje. No, kralji ulic svobodno uživajo že sedaj. ;)

Maja Klemenčič

OBLAČILA RAZPADAJO V MODRINI

Hodim po ulici. Nova trgovina. »Kos oblačila 2 evra, ponudba se izteka.« »Second hand shop« v centru mesta. Vstopim. Veliko žensk, ki brezsravno pregledujejo obleke. Tudi sama se zagledam v krilo. 9 evrov. Všeč mi je. Le kakšna gospodična si ga je kupila prva? Dam ga nazaj na stojalo. Raziskujem naprej. Čevlji – pošvedrani, v obliki nog, ki so jih nosile – privlačno razstavljeni. Moj nos ujame vonj po postanem. Obrnem se. Gospod je zatopljen v izbiranje svoje nove srajce. Stisne me v želodcu. Spomnim se, kako so se mi zdeli v ZDA »second shopi« nekaj eksotičnega. Občutim slabost. Omenjeni gospod si radostno pomeri srajco. Hodim proti izhodu. Spomnim se, koliko svojih oblek sem podarila neznanecem, baje v Afriko. Prešine me, da drugih kot »ponošanih cunj« nekateri sploh ne poznajo. Ne morem si kupiti krila. Odidem iz trgovine. Zakaj smo tako izbirčni? Kaj je narobe z oblekami, ki jih je nosil nekdo drug? Zakaj se drug drugemu gnusimo? Zakaj kupujemo nove obleke, če jih je toliko? Zakaj ne ponosimo tega, kar imamo? Zakaj smo kot srake, ki se hočejo druga drugi kazati

z bleščečimi predmeti? Ja, raje si kupim novo oblačilo. »Second shop« se mi danes ni zdel eksotičen. Navdal me je z neprijetnim občutkom. Spet zavijem v trgovino. Srajca. Ta je nova. Čaka me. Cena enaka – 9 evrov. »Made in Bangladesh.« Spomnim se zgodbe o kitajskem delavcu, ki je v škatlo z izdelkom napisal SOS pismo, ki ga je prejela neka Američanka. Izkoriščanje delavcev, otrok, živali. Srajco vrnem na obešalnik. Vse skupaj se mi zagnusi, spet je ta dan. Dan, ko vidim laži. Tudi svoje sama sebi. Spomnim se zgodbe častitega Sun Myung Moona, ki je bil zaradi svojih prepričanj večkrat mučen in pretepen skoraj do smrti, a vendar je preživel v tako nehumanih razmerah, da si jih ne morem niti predstavljati. Njegova notranja moč mi sporoča, da zmorem živeti nad svojo cono udobja in preživeti. Telo je očitno res zelo trpežno, človeški duh pa, če se tako odloči – nezlomljiv. Kdo me je prepričal, da potrebujem toliko oblačil, zato da bom privlačna, če pa si želim samo, da me objame nekdo, ki mu bo dragoceno moje bistvo, tako kot je meni dragoceno njegovo,

samo njegovo? Zbudim se v mehki postelji. Zobe si umijem s svojo najljubšo električno zobno ščetko. Popijem vodo iz pipe in nima še tistega nagravnega okusa po kloru. Zdrava sem. Ljubljena. Ljubim. Zmorem se zjokati, ko me nekaj prizadene. Svobodna sem. Smejim se, ker ni več tega kretena, ki bi me lahko prepričal, da potrebujem laž zato, da svet prepričam o svoji vrednosti. Ozrem se v nebo. Jasno je.

Ahawi

Z.G.U.B.A., HUMORESKA 6. DEL

08
KRALJI
ULICE

Če me je skrbel informativni dan in predstavitev programa na srednji šoli, si lahko predstavljate mojo grozo, ko se je vse skupaj začelo. Začel sem dvomiti v svojo odločitev in se spraševal, ali ni morda imel prav profesor kemije v srednji šoli, ko je izjavil, da bo prej konec sveta kot pa dan, ko bom imel uspešno opravljeno spričevalo srednje kemijske šole. K vsemu je seveda pripomoglo dejstvo, da je bila moja razredničarka na predstavitvi programa in si je zelo dobro zapomnila moje opletanje z nahrbtnikom in izrazila zadovoljstvo ob tem, da ga znam končno pravilno uporabljati. Ampak njo sem vsaj razumel, kaj govori. Razumeti sošolko iz okolice Cerknice pa je bil prevelik zalogaj za moje možganske celice. To nujno ni bilo slabo, saj sem skozi tistih nekaj besed, ki sem jih razumel, sklepal, da ji nisem ravno pri srcu. V takih trenutkih sem mislil, da sem dosegel dno, saj sem kljub njeni žlobudravščini vedel, da sem nula. Bravo jaz! Imel sem to srečo, da je v šoli, ne samo v mojem razredu, ampak v celi šoli prevladovala ženska populacija. Vse falirane trgovke, frizerke in podobne predstavnice so končale pri nas. Verjetno si mislite, da je to dobra stvar, saj sem imel več možnosti pri osvajanju le-teh, še posebej čudno govorečih Cerkniank. Narobe! Že dejstvo, da sem si želel priti na to šolo, mi

ni bilo ravno v pomoč, poleg tega sta bili v isti stavbi srednja strojna in srednja lesarska šola, kjer so logično prevladovali fantje. Kot da to še ne bi bilo dovolj, sem imel v razredu sošolca, ki je mislil, da je križanec med Brad Pittom in Georgeom Clooneyjem in se temu primerno tudi vedel. Ženske so dobresedno norele za njim. Tudi pri profesorih je imel uspeh, ne glede na to, da ni znal najti niti vrat učilnice, saj je samo zavijal s svojimi očmi in že je v redovalnici blestela trojka. Moja neumna glava je želela posnemati njegovo taktiko, saj sem bil mnenja, da so tudi moje oči lepe. Edini rezultat, ki sem ga požel, pa je bil smeh celega razreda, ko me je profesorica vprašala, zakaj jo gledam kot krava, ki se goni. Pri tem sem dobil tudi predlog, da tehniko preizkusim na profesorju, ki je bil na glasu, da rad vidi takega fanta ... Pri njem seveda tudi Brad Pitt ni bil uspešen predvsem iz tega razloga, ker ni niti poskusil, pa tudi tako kot večini mu ni dišalo osvajati oziroma na svojo stran pridobivati nekoga, ki velja za geja. Tako sem moral najti drugo taktiko, kako preživeti srednjo šolo.

Marko Nakrič

REMONT IV.

Moral sem priti v stik z realnostjo. Pač tja, kjer sem vedel, da bom lahko zadihal brez pritiska teorije in anket. Moral sem nekam! Nekam, kjer je življenje vredno življenja in ni vse le neka suhoparna birokracija, ki trga človeka stran od življenja. Tako ... končno sem bil prestavljen v komuno. V center. Hiša. Njiva. Štala. Fantje z istimi mislimi in podobnimi problemi. Šele tu sem lahko zadihal s polnimi pljuči. Škrge sem vrgel v smeti. Kako malo je bilo treba. Takoj sem se vživel. Takoj sem postal del skupine. Del te centraške kmetije. Počutil sem se kot doma. Za marsikoga sem bil in sem idiot. Le kako je lahko komuna dom? Le kako lahko čutiš komuno kot svojo domačijo? Le kako ...? Lahko! Celo več - to je nujno potrebno. Šele tu, v komuni, sem se lahko umiril in začel počivati. He, he ... V komuno sem se dejansko prišel spočit. Spočit vseh stresov in travm, vseh mimobežnih in nedosegljivih ljubezni. Od česa se nisem prišel spočit? Od sebe?! Saj se poznam! Morda ... Ali pa ne ... Pa vseeno - šele tu sem se lahko umiril in začel počivati. Poskusil sem zmetati iz sebe ves pritisk in napor. Kaj je to napor?! V komuno, roko na srce, sem se res prišel spočit in pozabit na vse. Na stres, pod katerim sem živel v živalskem vrtu demokratičnega sistema življenja. Odvreč sem prišel v komuno ves balast sranja, ki se je iz možganov stekel v moj žolč. To je sicer trajalo kar nekaj časa ... Ni šlo tako hitro. Deset let kopičenja odpadkov pač ni kratko obdobje. Toda po dobrih dveh mesecih resocializacije

demokratičnega sistema (kdo ve česa) sem bil očiščen. Dosti lažji. Spet sem se počutil kot človek. Spet sem bil Taubi z idejami. Z energijo. V meni se je spet prebujala volja do življenja. Spet je prišel vame entuziazem. Seveda sem ga začel uporabljati najprej v komuni. Kdo bi vedel, zakaj - takoj je bil moj tako domač ... posvojen ... zakaj le? Jasno mi je bilo tudi - ostati bom moral na tej kmetiji še nekaj časa ... Ugotovil sem, da sem na pravi poti. Toda vedel sem tudi, da bom moral ostati dlje, da se moja mašina privadi na to novo inačico. Na to novo tračnico. Nekaj novega je in jaz tega ne poznam ... Pomoč vseh fantov v centru je bila ogromna in potrebna. Vsaka beseda, vsak nasvet, namig, kritika, ukaz ... vse to je sestavljalo neke nove puzzle v meni. Neko novo strukturo. Nov organizem. Nekaj novega. Ampak potem pomislek ... bo to zdaj nek nov in drugačen Taubi? Ne! Le na novo osvežen. Prenovljen. Prezračen. Predihan. A še vedno Taubi.

Konec koncev in kljub vsemu sem bil do konca hvaležen vsem. Birokratom, pri katerih sem se počutil kot na inkvizicijski natezalnici, in fantom, med katerimi sem se počutil svoboden in poln življenja. Vse to je bilo potrebno in še sreča, da to tudi obstaja v realnosti. I am back!

Taubi

TATU ZGODBA

Tatu je nastal v Beogradu, med službenim potovanjem. To je moj edini tatu, ki nima posebnega pomena. Naneslo je, da sva se skupaj z najboljšim prijateljem odločila, da si dava oba narediti zvezdice za uho na vratu. Naj bo to dokaz najinega prijateljstva in tudi spomin nanj.

Anistella

foto: MG

09
KRALJI
ULICE

KRISTAL SOLI

V LUČI SAMOTE
NARIŠEM KROG
ČUDOVITIH SANJ.
MEHKO KOT PERJE,
DOTIK IN MOJ STIK.

KRISTAL JE POVSOD,
BREZ VSEH ZABLOD.
JE POVEZAN IN ŽIVI
NA DNU MORJA — MORDA —
ALI KOT VAL ŽELJA?

DA JE, IN BO,
VEDNO NA POVRŠJU,
S SONCEM OBSIJAN.
VETER, DEŽ IN STRELA,
ON SAM — NAM V DAN.

LAHKO TONE ALI LEBDI,
Z MISLIMI LETI, SE VESELI.

KAJ PA MI,
KOLIKO JE POTI?

SE VSE NAM LE ZDI,
DA ON V NAS ŠE TLI?
SANJ KROG SE NE KONČA,
TVOJA KORENINA JE IZ MORJA.

JOŽE DROL

ZBUDILO SEM SE

PODSTREŠJE JE PRAZNO,
ŽELJNO PREPIHA ODMEVA BESEDE.

NE VIDIM ZAPRAŠENIH POLIC
IN SKRBI, KI SPIJO V OMARI.

PREMRLE VEKE SE LUŠČIJO Z OČI
IN OBVISIJO UJETE V PAJČEVINI.

PRASTARE SO SANJE,
V SPOMINIH JIH NI.

KARMISS

POZNAM DAMO, KI JE TAKO VNETA GOVORNICA, DA SAMA SEBI PADA V BESEDO.

N2

KAJ IMA LJUBEZEN S TEM? O SPOLIH, SEKSU IN NASILJU

010
KRALJI
ULICE

Čustva in občutki, ki jih vežemo na zaljubljenost in ljubezen, so (z besedami ene od znank, ki je prišla naravnost iz hipijevskih časov) naravna droga. Že glede na samo primerjavo se razume, da ne gre za praviloma dobrodejno zadetost - prav nasprotno, obe stanji znata biti zelo samodestruktivni. Moj namen je dokazati, da družbeno in kulturno oblikovanje zaljubljenosti in ljubezni prispeva k samodestruktivnosti zaradi odvisnosti od tovrstne »naravne« zadetosti.

Če beremo kakšen novinarski ali poljudnomedicinski članek o zaljubljenosti in ljubezni, bodo na delu praviloma opisi »kemije«, hormonov, encimov, nezavednih projekcij podob v drugo osebo, fantazij, želja in gonov, skratka reči, ki v spletu telesa in duševnosti presega našo voljo do ljubezenske »samoodločbe«. Razumemo se kot nemočne žrtve sile, ki se sproža mimo razuma in volje - in zaradi katere nas druga/drugi najprej zadane kot substanca, telo - oziroma kot utelešena vrlina, podobnost, obljuba. Vendar bi z nekaj zdrave distance prav lahko sledili iz konteksta iztrganim besedam belgijske avtorice, eksperimentatorke na poljih spola, ljubezni in seksa. Natalie Gassel v svojem delu *Andogini eros* pravi sledeče.

Odkrila sem predmet nemira. Nič drugega, kot da sem hotela pokazati svojo žejo. Zdaj sem morala uiti svojemu prerobatemu navdušenju za večjo radost, toda morala sem odkriti izhod, ki ne bi bil mračen, in v tem času me je želja žgala kot strela.

Zdi se, da avtorica opisuje stanje telesne zaljubljenosti s spremljajočimi nelagodji in hotenje po njenem preseganju v imenu nečesa; ni nujno, da je ljubezen, kot jo v glavnem pojmuje, tisto nekaj več. Ali ne bi bila taka misel že prežvečena in v praksi mnogokrat preizkušena brez filmskega *happy end*a? V hotenju po nečem novem, življenjsko konstruktivnem se je treba odpraviti na raziskovanje. To, kar nas pri drugi osebi zapne, ni le subjektivnega značaja, plod posameznikine, posameznikove osebne zgodovine in okoliščin, ki se zapišejo v usodno privlačnost na ravni hormonov in encimov. Tudi v najbolj intimnem doživljanju smo delček družbe in kulture, v katero se neizogibno vraščamo. V tem smislu je naše doživljanje lastne ženskosti ali moškosti, intime in medosebne povezanosti na ravni fantazije ali stvarnosti povsem podrejeno skupinskim konstrukcijam in fantazmam. Tako, denimo, neprivačen starejši moški, ki ima ugled in denar, in mlada, postavna, lepa ženska nista le predmet populističnih predstav in raperskih komadov. Sta produkt konstruiranja »prave« moškosti skozi družbeni status in kapital, ki da lahko kupi vse, tudi lepote in ljubezen. In konstruiranja »prave« ženskosti skozi podredljivost, menjavo lepote, privlačnosti in mladosti za varnost, bogastvo in družbeni prestiž. Bolj prikrita, a zato nič manj delujoča konstrukcija spolnih vlog in pripadajočih kulturnih fantazem, ki spodbujajo določene intimne izbire, je ženska, ki je čustveno stabilna in zaščitniška (prenos materinske vloge v zaljubljenost in ljubezen!), moški pa je ob njej dovolj pogumen, da si upa pokazati svojo čustveno plat. In takemu privzemanju skupne fantazme se ni mogla upreti niti naša avtorica Natalie Gassel. *Da bi si uspela želeti nekoga, si ga predstavljam bolj krhkega, bolj ranljivega in pristnega v zapušenosti, v pogubi in velikodušnosti, kot bi znal biti. Treba je imeti voljo goljufati in silovita, obsedenska čustva, ki imajo nekaj ognjevitega.*

Mar se v tej podložnosti spolnim kodam v heteroseksualni ljubezni in zaljubljenosti ne skriva odgovor na vprašanje, zakaj pogosto po obdobju zaljubljenosti ostrmimo nad brezveznostjo lastne izbire ali zakaj nas v sicer delujoči ljubezenski zvezi lahko nepredvidljivo vrže v občutek totalnega ljubezenskega hladu. (Nekaj nas je za trenutek vrglo iz ujetosti v matrico, nekaj v njej je postalo nesramno prozorno.) *Spomnim se značilnega šaolinskega pozdrava s položeno desno pestjo*

v levo dlan, ki ga je učitelj tai-jija prevedel nekako takole: leva dlan simbolizira žensko, ki mora ščititi (iz konteksta se je razumelo, da svojega) moškega. Tai-ji kot sprva moška večšina, mačistični učitelj - zdaj jih bo pa treba, bojvnike, ščititi, namesto da bi se borile za svojo stvar, sem si tedaj mislila. Nisem vedela, kaj naj s to informacijo sploh počnem. Zdaj je ta pričakovana ženska zaščita moških bolj razumljiva: »pravi« (tj. konzervativni in odnos obvladujoči moški) morajo imeti oz. pokazati mehko, ranljivo stran, saj na ta način pritegnejo in obvladujejo tradicionalne, skrbniško naravnane ženske ali pa po sebi čustvena dekleta. Moška ranljivost - in ne le takšna ali drugačna moška moč sta očitno seksi tudi z vidika vladajočih norm heteroseksualnosti.

Luknje v vladajoči matrici, ki dajo slutiti ujetost v prav določena čustva in čutenje, je navedena avtorica uporabila kot zavestno sredstvo vzbujanja določenih občutkov. Goljufijo matrice je uporabila za svojo lastno prigoljufanje strastnih ljubezenskih občutkov. Toda poleg vladajočih skupinskih fantazem obstajajo tudi take, ki se vzpostavljajo v ožjih okoljih; te fantazme se producirajo na družbenih robovih ali kateri koli manjši družbeni skupnosti, ki vzpostavlja svoje kode spola, spolnosti in ljubezni. Orto proletarsko okolje pristaja na *tough* punce in ne le na *tough* fante. Ali pa bivši slovenski kriminalistični par - Drago Kos in Katjuša (tedaj še) Kodele Kos, prava filmska bojvnica in bojvnik, zavezana v ljubezni. Če se robne konstrukcije spola in spolnosti ustvarjajo z namenom krhanja vladajočega spolnega in seksualnega reda, pa je njihovo ufilmanje pogosto spočeto s tragičnimi scenariji. Drugačne spolne vloge, drugačne ljubezenske in seksualne prakse in določeni pojmi, ki jih opisujejo, so očitno zelo moteči in jih bo Hollywood predelal tako, da bo nesrečen konec videti usojen, neizbežen. Najznačilnejši primer aktivne marginalizacije oziroma namernega zatrtja so lezbične in homoseksualne konstrukcije spolov in pripadajoče seksualne fantazme - prav tako kot tudi *queer* fantazme, ki presegajo jasna, striktna določila, kako biti v obstoječem družbeno-kulturnem okolju moški ali ženska. Še mračnejša podoba, bolje njen manjko, se nanaša na možnost medosebne intimne privlačnosti in morebitne ljubezni heteroseksualnih oseb, ki močno uhajajo vladajočim kodam seksualnega in ljubezenskega tržišča. Le poskusimo si predstavljati skupinsko fantazmo (se pravi upodablano, promovirano podobo) feministke kot objekta heteroseksualnih moških želja?! Podoba feministke skozi spolno željo je javno možna zgolj v asociacijah na lezbištvo ali pa sublimirani sadizem, ko »pravi« moški tako ali drugače kaznujejo predrznico. Ujetnice ljubezenske in seksualne matrice se lahko osvobodimo (moški bodo morali sami tematizirati zadevo iz svoje perspektive, kar pa bodo lahko koristno naredili samo, če bodo

prestopili rubikon »prave« moškosti). Natalie Gassel da nasvet glede spolnosti.

Celo v seksu je napredovanje duha. Za seks ohranjamo analitičen, eksperimentalen, premišljen del. Povečujemo ga. Podobno je s hrano, ki je ne uporabljamo zaradi užitka v dobrem, temveč zato, ker razmišljamo, kaj je dobro za naše splošno ravnavesje, kaj je ugodno za najboljše delovanje naših načrtov in naše volje.

Ali ni možno ravnati tako tudi z zaljubljenostjo in ljubeznijo? Če je, kaj bomo ob tem izgubile? (V zaključnem delu naj se dokončno obrnem k »svojemu« spolu; kar koli že si ob tem predstavljam v teoriji, si v praksi gotovo svoje bližnje ženske.) Izgubimo lahko zgolj razmerja in bližine, ki so utemeljene v neenakosti, ki se vežejo na očitna, manj očitna in skrita nasilja in prisile v zaljubljenosti, ljubezni in spolnosti. Z njimi se je težko soočiti, saj s tem spodmaknemo tla lastnim omamam in prepoznavnim vzorcem medosebne intimite. Vendar se skozi temeljito analizo lastnih ljubezenskih zgodb lahko pretolčemo tako rekoč do izvora, do mesta, s katerega se da odgovoriti tudi na vprašanje, ki mi ga je nekoč zastavila neka študentka.

»Kako se je sploh vse skupaj začelo? Kako so iz zgodovinske perspektive moški začeli obvladovati ženske?«

Nisem ji ponudila prav suverena odgovora, četudi sem se sklicevala na moško fizično moč v pradžini in groba načela preživetja. Nekaj kasneje, po branju dela ameriške feministične teoretičarke Carole Pateman *Seksualna pogodba*, bi bil odgovor odločen:

»Vse se je začelo z grobo fizično močjo, ki so jo v določenem času in okolju moški glede na ženske posedovali v presežni meri, in z manipulacijo.«

Zatem se je utrdila zapoved moške moči, ne le na fizični ravni, temveč tudi glede statusa v skupini, možnosti menjav in podobno. Enako se je krepila tudi sposobnost za manipulacijo žensk. Vztrajno utrjevanje vladajoče matrice ljubezni in spolnosti je njeno najmočnejše orodje. Izven te matrice ni možno, če ne vzpostavimo nove, za začetek zgolj na osebnih ravneh. Vzpostavlja se z jasnimi, kompleksnimi odgovori na (samo)preizpraševanje v slogu: kakšnega partnerja/partnerko si želite/-mo/-m? Kakšen odnos si želite/-mo/-m? Kakšno sebe si želite/-mo/-m v odnosu? In potem je treba zgolj še zaupati Boginji univerzalnega uma, da se umirjeno, v lastnem tempu in nepričakovano odzove s kakšno privlačno pojavo, ki dobro sede v pripravljeni kalup.

Renata Šribar

011
KRALJI
ULICE

DVA DUŠANA, EN ČLOVEK

Opozarjam spoštovane bralce in bralke z višjo stopnjo kulture, naj tega nikakor ne prebirajo, kajti to je izveček svinjarije in sluzi, ki mi ga je življenje zmetalo v obraz. Prepovejte to branje tudi vnukom, otrokom in starim staršem. Kajti če tega ne boste vedeli, boste lažje umrli. Sicer je pa stvar taka; ne moremo se dogovoriti, česa se bolj bojimo. Življenja ali smrti? Po mojem je vse enako. Smrti se ne bojim, smrt je gotova. Kdaj bo prišla, to so le nianse. Z življenjem je pa itak vse narobe. Nekateri se življenja bojijo in se zato nalašč obesijo. Nekateri se ga sramujejo, pa se skrivajo za svojo bledolično kožo, za katero so prepričani, da je najgrša na svetu. Z mano je hvala bogu boljše. Zadovoljen sem, ker sem nor, čeravno me vsi prepričujejo, da sem normalen. Zdravniki so mi o tem dali celo potrdilo, ki sem ga rabil za odškodninski zahtevek. Sicer pa dobro vem, da sem se sluzast in neogljjen rodil in da bom neogljjen in popolnoma mrtev šel nazaj v sluz. Mati mi zatrjuje, naj ji bom hvaležen zavoljo mojega rojstva, ki me je pahnilo v to pokvarjeno množico. Saj vam verjamem in razumem, da mi imate kaj oporekati. Ampak, eni ste bogati in pokvarjeni, eni pa revni in pošteni. Največ pa nas je takih, ki imamo vse naštet lastnosti, pa še kakšno zraven. Človek mi pravi, da je živčen. Ni res, žleht je. No, s telesom naj bo kakor koli, hranil ga bom za čas fizičnega obstoja. Ampak duše vam pa ne dam, prilizujte se, kolikor se hočete!

Dušan, napisal leta 1990, močno alkoholiziran

Malo me je sicer strah, vendar rad preberem tole svojo štorijo izpred dvajsetih let. Je ena redkih iskrenih izpovedi iz časa mojega najhujšega pitja. Rad bi se spoznal. Iz otroštva imam malo napisanega, iz moje zapite mladosti malce več, vendar je vse precej zmedeno. Pa saj, roko na srce - zmeden sem še zdaj, po več letih abstinence. Verjetno poznate rek, da prevarani mož zadnji izve za ženinca ljubimca. Nekako tako se počutim tudi sam, ko počnem mnogo stvari, pa vendar ne prepoznam smisla svojih dejanj. Veliko govorim, misli pa imam zaklenjene pred samim seboj. Skušam se razkrinkati, prepoznati, kdo v resnici sem in kaj sploh želim. Kaj bi res rad - ne kako se trudim izgledati. Vsakozi mi nagaja napuh, ta vragec, ki je del mene in me vedno prehit. Kakor avtomobilska značka na pokrovu motorja, ki se v vsak kraj pripelje dva metra pred menoj. Pa strah, ki pravi: »Da si ne drzneš pogledati

te plati značaja!!« In lenoba, ki mi ne dovoli biti vztrajen in dosleden. Pa ... še pa še. Imel sem srečo, spoznal sem ljudi, ki so zatipali rob in v človeški družbi dosegli dno. Kar nekaj izmed njih se jih je tudi dvignilo nazaj v dostojanstvo in samospoštovanje. Pripovedovali so mi svoje zgodbe vzpona iz otopelosti do samostojnega življenja na lastni pogon. Niti prvo niti drugo se ne sliši kot nirvana ali blagodejen odih. Oboje pomeni garanje. Še najbolj jasno ju loči samosmilba in pa zagnanost pri iskanju vedno novih priložnosti. Ne glede na to, kako globoko sem bil v drugem desetletju popivanja - dolivanja, vselej je v meni občasno vrtal črv in me opominjal, da to ni moje pravo življenje, da je na drugi strani debele šipe prostor tudi zame. Dobesedno na dnu sta me obup in strah izpljunila na drugo stran. Tedaj sem to razumel kot izdajstvo pivske tovarišije in poraz, sčasoma pa se je prelevilo v znosno življenje z drobnimi radostmi. Največ težav imam s pričakovanji. Najlepše dogodke življenja si že vnaprej pobarvam z rajskimi barvami, ki jih v tej solzni dolini ni v izobilju. Ne glede, kako lepe stvari se mi zgodijo, si jih zmorem predstavljati lepše. In sem ob veselih dogodkih žalosten, vsaj malo žalosten. Ker se še nisem naučil biti vsaj malo hvaležen. Najprej nekaj let življenja za sproti, potem pa vračanje dolgov. Bedno, pa vendar je bil vedno tudi kak izziv, vsaj za sproti. In upanje. Spoznal sem dekle z enako zgodbo, rodili so se nama trije otroci. Skupaj odraščamo, oni prvič, midva z ženo drugič, v novi priložnosti treznega življenja. Solze in jok. In veliko veselja, včasih glasnega, drugič tihega, ko spoznam, da sem spet brez izgub preživel nov dan. Želel bi razumeti tisti zato, ki mi je dovolil preživeti. Če bi s prejšnjim življenjem nadaljeval, me že davno ne bi bilo več. Rad bi razumel sebe, bližnje. Pa mi ne gre najbolje, lažje je preprosto zaupati v nek bolj prav in se po malo, za sproti, vendar pa ves čas truditi za bolje. In gre. Še najbližje pozabi svojih tegob sem v družbi tistih, ki si želijo spremembe. Ni pomembno, ali so še v omami ali ne, ob njih sem na varnem, saj verjamem v zmago in se obenem zavedam, kako ranljiv sem ob prvem požirku. Opozorjen in na razpolago za pomoč komur koli, ki me utegne pocukati za rokav ali mi prisluhiniti. Od vas prijatelji, ki še trpite, se spoznavam bolje kot iz lastne preteklosti.

Dušan, alkoholik, ki mu danes ni treba piti, december 2012

NEK AJ

cestnih

ALKOHOL, LE KDO BI TEBE LJUBIL?, 14. DEL

Nekako sem se navajal biti trezen. Moji bivši pivski prijatelji mi seveda niso verjeli in so izrabili vsako priložnost, da bi me omamili in bi spil kak kozarec ali dva. To mi je preprečevalo dejstvo, da sem vsako jutro vzel Revijo in deloma tudi moja večja samozavest. Vključil sem se tudi v KZA – klub zdravljenih alkoholikov, ki je del zdravljenja in rehabilitacije. Tam sem se srečal – kot že prej, na zdravljenju – z vsemi mogočimi zgodbami, ki so vsakega izmed nas pripeljale do trenutka, ko nam je steklenica pomenila več kot kar koli drugega. Ker me na mojem prodajnem mestu ni bilo več kot tri mesece, so me tudi tam pogrešali. Vsem sem povedal resnico o zdravljenju in pri tem izzval nemalo začudenja, saj me nikoli niso videli pijanega. Ja, kajpada, nikoli me niso videli ob enajstih zvečer. Lahko bi si sicer izmislil prenekatero razlogo, vendar sem raje izbral resnico, da ne bi podlegel skušnjavi in bi me zalotili s kozarcem v roki. V tem primeru sem vedel, da jim ne bi mogel pogledati v oči. Pa ne samo njim, tudi sam bi se žrl, da mi spet ni uspelo, in bi lahko samo nazdravil novemu neuspehu in pritrdil vsem govoricam, ki so bile del mojih pijanskih dni. Kar sem najmanj pogrešal, so bile nenehne abstinenčne krize, ko sem se tresel kot šiba na vodi in se dal prijeti čemer koli, saj je bilo več kot očitno, da z menoj nekaj ni v redu. So bile pa tudi tiste malenkosti, ki mi prej niso pomenile nič. S treznimi očmi sem nanje gledal kot na nekaj lepega, samoumevnega,

Končno sem živel. Golovec sem denimo prehodil čez in čez, vendar pijan. Le kako mi je uspelo priti od Rudnika do Štepanjskega naselja brez resnih posledic? Trezen sem namreč težko našel vse tiste gozdne poti, ki so me tedaj pripeljale na zastavljeni cilj. So bile pa tudi tiste malenkosti in drobne skrite stvari, ki sem jih pijan prezrl. Užival sem v vsaki sekundi na novo odkritih stvari in v vsaki od njih užival ter resnično živel. S tem sem sam sebi govoril, da ne bom več pil in s tem dvigal samozavest, saj sem vedel, da bi mi sleherni požirek alkohola to odvzel.

Marko Nakrič

TEORIJA

Kam šel je moj ponos,
kam šel je moj domos?

Zelega sem samo
vodo razlivati,
žejne napojiti,
semena prava trositi,
lačne nahraniti,
s teboj se ljubiti,
Zemlje raj odkriti.

Le zakaj, le zakaj,
papirja je dovolj,
z napačno teorijo dol.

Zelega sem samo
s teboj se ljubiti,
raj že na Zemlji odkriti,
lačne nahraniti,
žejne napojiti.

Keynes teorija
postala je zarota
samega človeštva;
izbire pomota.

Čeprav se ve,
še vedno pelje se naprej ...

Anastazia Om

LJUBEZENSKO PISMO BOGU

Dragi Bog, vse, kar si mi dal,
sem izgubil, zavrgel in pozabil.
Nehvaležni smo se rodili. Vse, kar
imam, mi je padlo z neba. Kot strela
z jasnega. Počasi sestavljam mozaik
svojega življenja. Res sem bil pizda,

nehvaležna. Po židovski postavi bi
me že zdavnaj kamenjali in zbrcali
do smrti. Prišel pa je tvoj sin, ki
je podminiral tisočletno znanost
vseh narodov. Učil je odpusčanja in
ljubezni. Sej je vseeno. Ali Janković
ali Janša ali Mao Če Tung ali Hitler ali
Tito ali jebeni Dule.

Dal si mi življenje in tudi smrt.
Hvaležen sem ti za vse. Za lakoto,
bolezen in posmeh, pa tudi za smrt,
ki ozdravi vse bolečine. Iz divjega
najstnika si naredil skromnega starca.
Tudi moje življenje je boj. Borim se
sam proti sebi in proti hudiču, ki se
skriva povsod. Ko ga bomo zjebal, bo
fajn. Kaj pa če nam bo dolgčas???

Kavica

ŽILA BILA

Bila je mila žila,
tako lepo je izstopila,
in prosila,
po dozi je vpila.
A to je bila žila,
moja mila žila,
končno je dobila,
s srcem je bila,
zato me je ubila,
moja žila, ki je bila.

Šišmiš & Miš

ZAMOLČANE ZGODBE

Zgodbe neizpovedane,
izgubljene v mračnih vodah obupa:
Kje, oh kje je moj dom?
Kje, oh kje je prihodnost?

Ona sedi tam sama,
razmišljujoč o poteh neizbranih,
razmišljujoč o resnicah neizpovedanih,
in luč blede v njenih očeh.

Ko tema prevzema nadzor,
srce izgublja se v bolečini
in otrok, nekdanj poln veselja,
je zdaj odrasel možki.

Nekega dne našla se bosta
pod oblačnim nebom,
skupaj bosta počakala,
da življenje steče mimo njiju.

Ange (nik)

ANEKDOTE IZ PRODAJE

GOSPA

Ker sem med prodajo Kraljev vedno v odnosu z ljudmi, me nekateri spravijo v dobro voljo, nekateri pa seveda tudi obratno. Med prvimi je gospa, ki gre mimo trgovine skoraj vsak dan. Ima že pravnuke, ogromno energije in smisla za humor, kot kakšna mlada mamica. Lepo bi bilo, če bi bilo ljudi s pozitivno energijo več.

Stripi

LEPE MISLI

V novo leto smo stopili. Upamo na boljše čase in zelo veliko sreče ter ljubezni. Želim veliko sreče vsem ljudem dobre volje, posebno srečo vsem ljudem na svetu. Kraljem želim, da bi vsi imeli veliko sreče pri prodaji revije. Posebno rada bi, da niso več tako zapeti in nedostopni. Želim tudi srečo vsem, ki delajo pri Kraljih. Zdaj pa še to, da želim vsem, ki so dobri do ljudi in do sebe, naj živijo dosti časa. Veliko sreče v novem letu in obilo sreče vsem, ki so dobre volje.

Marija Šuštersič

MIROVNİK

Med prodajo se mi marsikdaj dogajajo fine stvari, med njimi pa so občasno žal tudi neprijetnosti, ki se jih le ne rad spomnim. Še sploh ker sem že po naravi pristaš nenasilja. Tako sem nek petek med prazniki prodajal Kralje na Čopovi, ko je mimo prineslo razigrano družbicjo mladoletnih pobičev, prisodil bi jim 12–15 let. Vzdolž ulice so nazorno demonstrirali karate trike, bili glasni in seveda so se obregnili tudi vame, v stilu: »Kaj je kloščarček?« Opombo sem raje preslišal, saj tisti, ki molči, včasih desetim odgovori. Za povrh pa mi ni bilo do tega, da se vpletam v obvestno obnašanje. Vendar mladenič kar ni odnehal, na plano je prišel z opombo, namenjeno pajdašem,

da ne bi bilo odvec, ko bi mi prisolil kako vzgojno. Ja, prav ste slišali, on menil! Pri sebi sem pomislil, da bo sčasoma le prišel k sebi. Ampak nič ni kazalo v to smer. Fantalini so se namreč povzpeli na teraso McDonaldsa in tam nadaljevali s svojo »zabavo«, ki je marsikatero družino z otroci odvrnila od prvotne namere, da vstopijo. Tisti, ki je hotel imeti z mano neporavnane načine, je v gručo ljudi vrgel petardo, mene pa skušal zadeti z vžigalnikom. Varnostnik se je očitno zabaval skupaj z njimi. No, pobiču še ni bilo dovolj – ko se je skupaj z družbo vrnil na ulico, se je spet spotaknil obme, češ kaj pa je narobe. Umaknil sem se jim, ni mi bilo do izgrediv, vseeno pa sem se kasneje o dogajanju pogovoril z varnostnikom, saj se mi je zdelo, da je njegova naloga, da poseže v neprimerno vedenje gostov. Ne le da podjetje, kjer dela, izgublja stranke, za povrh je ogrožena tudi njihova varnost. Umikal je pogled in me skušal prepričati, kako bi bila intervencija brez smisla, saj se s tem nič ne doseže, če pa bi klical policijo, ta ne bi ukrepala, dokler ne bi prišlo do česa resnejšega. Ni me sicer prepričal, ampak včasih je kake stvari treba enostavno sprejeti, si pa zraven misliti svoje.

Danilo

GOSPA "JUTRI"

Med prodajanjem se najdejo posamezniki, ki ti dajejo lažno upanje, da bodo kupili Kralje. Ker sam prodajam na dnu stopnic, je zame vsak, ki seže v žep, ko me zagleda, potencialna stranka. Seveda je v 90-ih procentih to mobilni, robček ali kaj drugega, vse skratka, razen evra zame. V tem smislu skoraj vsak dan hodi mimo mene gospa, ki mi vedno reče: »Jutri.« Navedaja me z občutkom, da tega jutri nikoli ne bo. Ne poznam sicer razloga, zakaj to počne. Če že noče kupiti Kraljev, zakaj ne gre enostavno mimo, ne da bi izustila »jutri«? Ne vem, če sem tak samo jaz, ampak če nočem nečesa, kar mi ponujajo, rečem enostavno: »Ne, hvala« in grem naprej. Če bo gospa slučajno brala te vrstice, čeprav močno dvomim, ji priporočam, da v prihodnje stori isto.

Marko Nakrič

MARKETINŠKA POTEZA

Ob prodaji sem ustavil možakarja, ki se ga nikakor ni dalo prepričati, da bi kupil Kralje. »Ne berem,« mi je na kratko odvrnil. Ampak nisem se dal, Polde je pač rojen trgovec: »Kaj pa koledar, sem odprl časopis in mu ga pokazal.« Noben dan ne manjka, garantirano, lahko prestejeva. Koledar mu je bil vseč, zanj mi je brez omahovanja odšel 3 evre, jaz pa sem – z rahlo tanjšim časopisom – nadaljeval s prodajo.

Polde

DOBROTA

Ko sem v nedeljo prodajal Kralje, sem srečal gospo v letih, ki ji nisem niti nameraval ponuditi časopisov, saj jo poznam, zato vem, da je tudi sama živela na cesti. Vendar se je ustavila, pogledala Kralja in mi zanj odštela 2 €. Še vedno so najboljši tisti ljudje, ki so tudi sami izkusili ulico in življenje na njej. Hvala gospa, nikoli ne bom pozabil prijaznosti in dobrote, ki sem jo razbral iz vaših oči. Hvala vsem, ki še sami nimate, pa pomagajte nam, ki živimo iz dneva v dan. Lep nasmeš vedno polepša dan.

T.B.

ZASNEŽEN DAN

Bil je prvi snežni dan v januarju in razmere na cesti so bile zelo slabe. To se je seveda poznalo pri prodaji časopisov, prodajam namreč pri parkomatih. Večina je šla v službo ali šola kar z javnim prevozom, še tista peščica, ki so si upali na cesto z avtom, pa je bila zamorjena in brez prave volje. Kljub temu pa se je našel nekdo, ki mi je polepšal dan. Gospod se je odločil, da nama s prijateljico kupi mandarine. Tako sva dobila vsak svoj kilogram. Kako uro kasneje pa se je taisti gospod vrnil in naju povabil na kosilo. Ponudbo sva z veseljem sprejela. Odšli smo v picerijo in se dodobra najedli, potem pa še kako urico klepetali ob pijaci. Gospodu se iz srca zahvaljujem, na koncu je vsakemu dal še 5 € za popotničko. Tako ti ena sama oseba lahko polepša dan, če to le želi.

Perice

POZIMI POMOČ PRAV PRIDE

V mesecu oktobru in novembru preteklega leta je v Slovenski vojski potekala humanitarna akcija zbiranja otroških oblačil, igrač in ostalih potrebščin.

Del zbranih sredstev smo odstopili Območnemu združenju RK Mozirje, ki je sredstva razdelilo prizadetim ob nedavnih poplavih. Ostala zbrana sredstva bomo odstopili Zvezi prijateljev mladine in RK Slovenije. Veliko teh bo razveselilo otroke na Kosovu. Glede na dejstvo, da je nekaj zbranih sredstev namenjenih odraslim, smo se v Slovenski vojski odločili, da jih odstopimo vam, Kraljem ulice. Čisto mogoče, da smo s tem nekomu polepšali decembrske dneve. V Slovenski vojski namreč verjamemo, da z dobrimi dejanji lahko prispevamo k temu, da bo svet lepši.

V imenu Slovenske vojske, Danica Pepelnak

014
KRALJI
ULICE

foto: MG

KORAK ZA KORAKOM DO SPREMEMBE – SKUPINE ZA SAMOPOMOČ - AA

Že približno leto dni se praviloma ob nedeljah enkrat mesečno v našem dnevnem centru odvijajo neobvezna srečanja, običajno pospremljena z ogledom (tematskega) filma (denimo Ime mi je Bill, Kruh in mleko ...) in klepetom. Namenjena so tako tistim, ki so že kdaj pomislili, da imajo problem (z alkoholom), pa ne vedo, kako bi se ga lotili, kot tistim, ki bi se radi le opremili z informacijami, pa zaenkrat še ne bi v resnici ukrepali. Če dobro pomislimo, je že zanimanje znak zavedanja in torej obetavno izhodišče za akcijo. Tako sta me v dnevnem centru nekaj dni pred zaključkom leta obiskala simpatična fanta - Dušan in Srečko, ki se redno udeležujeta tovrstnih skupin in sta v našem društvu tudi dala pobudo zanje -, da bi z mano podelila nekaj osnovnih informacij glede delovanja skupin. Anonimni alkoholiki (v nadaljevanju AA) so skupine, ki se zgledujejo po primeru dobre prakse iz ZDA. Leta 1935 so namreč tam začeli s tovrstnim združevanjem, leta 1989 pa so štirje člani, ki so bili že prej vključeni v terapevtske skupine, poizkusili s tem tudi pri nas, gibanje je zaživelo in se tudi razbohotilo, trenutno namreč širom Slovenije deluje 40 skupin, v katere je vključenih med 400 in 500 članov. Prvi pogoj je anonimnost, kar je zelo pomembna komponenta, člani namreč na srečanja ne vabijo zunanjih obiskovalcev, kar njim in morebitnim zainteresiranim kandidatom zagotavlja določeno varnost. Izvzete so odprte skupine, katerim se lahko priključijo strokovnjaki in zainteresirana javnost. Poleg tega vse, o čemer se v skupini govori, v skupini tudi ostane. Svojo težo doda tudi enakovredna vloga vseh, ki jih združuje skupen problem, osnova pa je seveda želja po spremembi. Ko življenje postane nevzdržno, hiba pa že zelo moteča, je pomembno, da se medsebojno deli izkušnje, moč in upanje. Skupine tudi ne vodi strokovnjak, pač pa človek z izkušnjo, nastopa pa predvsem v vlogi povezovalca. Za posameznika, ki se želi pridružiti skupini, ni pogoj, da že abstiniira (to pomeni, da je prenehal z uživanjem alkohola),

foto: MG

je pa seveda pomembno prepričanje, da za vsakogar obstaja rešitev. To samo po sebi ni nujno vezano na vero - katoliško ali drugo -, kar včasih nekateri neutemeljeno povezujejo z AA skupinami. V človeški naravi je, da voljo črpa iz nekaj ali nečesa in tudi AA skupine niso izjema. Mnogi člani v skupine pridejo s poprejšnjega zdravljenja, torej klubov zdravljenih alkoholikov, nadgradnja je namreč pomembna, mi pojasnita gosta. Novinci se lahko sestankov pred odločitvijo, ali jim skupina ustreza ali ne, udeležijo 6 - 8 krat. Treznost je le vstopnica, da si zadovoljen s svojim življenjem. Vsi, ki bi se želeli tako ali drugače povezati s skupinami, lahko pokličejo na tel.: 01 433 82 25 ali preverijo informacije na internetni strani: www.aa-drustvo.si ali na e-mail naslov: aa.slo@amis.net.

MG

NAMESTO SILVESTRSKEGA POLJUBA, A PRAV TAKO SLADKO

TRADICIONALNO SILVESTROVANJE V ORGANIZACIJI VINCENCIJEVE ZVEZE DOBROTE

Na povabilo Vincencijeve zveze dobrote smo se prav na silvestrsko noč že ob 19.00 zbrali na Taboru. Prišlo je ogromno ljudi, po nekaterih podatkih celo med 150-170. Žal zveza na tako množičen odziv ni bila pripravljena, saj so pričakovali običajnih 100-120 oseb, kot pač vsa leta doslej. Že pred vrati mi je postalo jasno, da bo nepopisna gneča, pričakali pa so nas prostovoljci, ki so nam najprej podali roke, potem pa so nas razporedili po omizjih. Za vsako mizo nas je sedelo 6 in tudi do 8. Vsak prostovoljec je bil zadolžen za eno mizo, ki se je šibila pod težo sadja in pijače, brezalkoholne, se razume. Ob prihodu je sledil pozdrav z dobrodošlico in skupinska molitev, potem pa so nam postregli z narezki (šunka, sir, salama, kisle kumarice), kar so zaokrožile sladke dobrote (keksi, piškoti, napolitanke). Celoten večer je bil pospremljen z živo glasbo, ki so jo izvajali muzikantje s harmoniko in flavto, ter obvezno domačo vižo, ki se je več kot prilegla. Poleg žive je bila na voljo tudi glasba preko zvočnikov. Kot vsako leto je sledila tombola, ki se je zavlekla, rezultat pa so bile praktične nagrade, najvrednejša med njimi kolo. Sam sem postal ponosen lastnik dveh majic, brisače

015
KRALJI
ULICE

in para gelov za tuširanje ter »dodatka za dvig sladkorja«. Dvakrat smo bili deležni piva v pločevinkah, česar so se najbolj razveselili »pivski bratci«. Med tombolo nas je obiskal tudi ljubljanski župan »Zoki«, kasneje pa še nadškof, g. Stres, ki je vsakemu osebno izročil kuverto z desetimi evri. Med tombolo je nekajkrat napočilo nekaj trenutkov odmora, ko so nas pogostili z dobrotami, to pa je spremljala glasba. Največja poslastica večera pa je bila vsekakor glavna jed - paniran rezek in krompirjeva solata. Osebe nas je na prijeten način čas zaposlovalo z različnimi zabavnimi igricami, s pomočjo predvajanih video posnetkov smo denimo uganjevali določene besede. Ko je napočilo novo leto, smo si vsi iz srca zaželeli veliko sreče in se v tem duhu počasi tudi poslovili. Nekateri so vztrajali in se še zavrteli po plesnem podiju, vse tja do pol dveh, ko so se dokončno razšli. Prostovoljcem in Vincencijevi zvezi sem hvaležen (verjetno ne le jaz) za lep sprejem in pogostitev.

Igor Petrovič

ČEŠKA

Pozdrav bralcem in bralkam časopisa Kralji ulice. Moram vam povedati, da smo 14. 12. 2012 ob treh zjutraj krenili proti Češki na nogometni turnir v malem nogometu. Pot je bila dolga, saj smo na cilj prispeli ob 5-ih popoldan. Še dobro se nismo namestili, že smo imeli tekmo proti Angliji. Ubogi mi, Slovenci, vsi do zadnjega utrjeni in polomljeni od vožnje, smo tekmo začeli sanjsko, saj sem Slovenijo že v 4. minuti povedel v vodstvo in s tem postal prvi strelec, ki je zadel na tem turnirju. V nadaljevanju smo se nekako še upirali Angležem, a nismo zdržali dolgo in izgubili z rezultatom 5:1. Potem pa, glej ga šment - čez slabe pol ure smo udarili še z domačo Češko. Bili smo tako v razsulu, da so nas premagali tudi Čehi. Po tekmi je končno napočil počitek. Sobo sem delil z dvema soigralcema in ko sem končno

želel normalno zaspati, sta cimra začela smrčati, da se mi je že mešalo. Nekaj časa sem še poslušal to njuno žaganje, potem pa mi je počil film. Pobral sem jogi, odejo in vzglavnik in pičim jaz na hodnik pred sobo. In ko se končno namestim na hodniku, nova komedija. Ne boste verjeli, njuno smrčanje se je slišalo celo do tam. Pustimo malenkosti, končno sem vsaj zadremal. Naslednji dan pa smo se pomerili še z nizozemsko reprezentanco in jo neprespani premagali z 2:0. Noro, kaj smo spravili skupaj in bili smo zadovoljni, da smo zmagali v takem stanju. Naslednje štiri tekme smo pač izgubili kot za šalo in to proti velesilam, kot so Španija, Portugalska, Italija in druga ekipa Češke. Ne glede na vse pa mi ta izkušnja veliko pomeni, saj je doživetje nepopisno. Turnirja je konec in v ponedeljek smo

foto: Matej Medvešček

si vzeli prost dan, da se sprehodimo po Češki. Zelo lepo mesto, urejeno in čisto, ponudba izvrstna, hrana odlična in poceni. Naslednji dan smo se vrnili nazaj proti svoji domovini. Na Češkem smo se imeli izvrstno, a najlepše je doma.

Jani Sedej

SMUČANJE BREZ OVIR!

016
KRALJI
ULICE

Lahko hodite, ampak na smuči ne morete zaradi težav z gležnji, koleno ali kolki? Kako smučati, če ne morete uporabljati nog, ste drugače gibalno ovirani, imate multiplo sklerozo, cerebralno paralizo, parkinsonovo bolezen, ataksijo ali pomanjkanje ravnotežja, koordinacije ...? Imate otroka s posebnimi potrebami? Odgovor na vse leži v sedečem smučanju. Danes lahko vsak, ne glede na omejitve, občuti svobodo gibanja, ki ga nudi smučanje. Če pogledamo nazaj v zgodovino, se je po drugi svetovni vojni, predvsem v Avstriji in Švici, na pobudo vojni invalidov, začelo najprej razvijati prilagojeno smučanje za amputirane. Sedeče smučanje pa se prvič, prav tako v Evropi, pojavi šele v 80-ih letih. Prvi pripomoček za sedeče smučarje je bil tako imenovani pulk, iz česar se je nato razvil pripomoček v obliki kajaka. Poleg plastične školjke, v kateri je bil privezan smučar, so dodali še dvoje krajših stabilizatorjev. Nujno potrebno pa je bilo spremstvo stoječega smučarja, z vajetmi za kontrolo hitrosti.

Prve oblike sedečega smučanja

Leta 1982 je Peter Axelson prvič predstavil monoski. Še danes najbolj priljubljen, uporabljan in učinkovit pripomoček za sedeče smučanje. Sedeči smučarji so prvič, čeprav le demonstrativno, nastopili na olimpijskih igrah v Sarajevu leta 1984. Odvisno od zmožnosti posameznika je sedeči smučar na smučišču lahko povsem samostojen ali pa smuča v tandemu s spremljevalcem. Od tega je odvisna tudi izbira ustrezne opreme.

Samostojno smučanje

Za samostojno smučanje s sedečo smučko (SitSki) potrebujete ravnotežje in obe roki. Spodnji del telesa je vpet v sedež, ki ima na sedeči smučki enako funkcijo kot smučarski čevlji pri stojećem smučanju. Ta se mora povsem prilegati smučarju, da je omogočena neposredna kontrola smučī. Glede na višino poškodbe je prilagojena tudi višina naslona. Noge so na novjših modelih smučī pokrčene in varno vpete v ohišje. Kako pa krmarimo med drvenjem v dolino? S posebej oblikovanima palicama v rokah,

ki imata na koncu majhno smučko - rečemo jim stabilizatorji (angl. outriggers ali nem. Krückenski) -, in souporabo telesnih gibov imamo popoln nadzor nad hitrostjo in smerjo. Sedeči smučar je na smučišču povsem samostojen in lahko brez težav uporablja sidra ali sedežnico. Z gondolo je pa nekaj več komplikacij, ampak je iz leta v leto več smučišč, ki so tudi na to pripravljena.

Tessier DualSki

Sedeči smučar lahko brez težav parira stojećim na vseh vrstah prog in se z njimi poda tudi na cel sneg. Za to so seveda potrebne izkušnje in pa ustrezno spremstvo. Za smučanje po »celcu« se super obnese Tessierjev DualSki (z dvema smučkama), zaradi večje površine v stiku s snegom. Dvojni robnik še kako prav pride tudi na bolj ledenih progah, kjer z zgolj eno smučko veliko prej izgubimo kontrolo. Čeprav je DualSki nekoliko lažji za začetnike, to še ne pomeni, da ni za zelo izkušene. Prav nasprotno, saj se DualSki dosti uporablja tudi na svetovnih tekmovanjih. Z dvema smučkama je nekoliko lažje tudi vzdrževati stabilnost med čakanjem na sedežnico ali med vožnjo s sidrom. Je pa Praschberger iz Avstrije eden največjih proizvajalcev sedečih smučī in njihov tekmovalni model Bullet je trenutno najlažja sedeča smučka na trgu. V Sloveniji je najbolj razširjen njihov vstopni model, imenovan preprosto MonoSki. Praschberger ima na svojih modelih sedečih smučī zelo elegantno rešen sistem vpenjanja za vlečnice s sidri, ki so pri nas še zmeraj precej pogoste. V programu imajo tudi sedečo smučko za otroke Snowball, ki jo lahko preko ročaja vodite po smučišču ali

Tessier Kartski s spremljevalcem

pa pustite, da vaš otrok smuča sam. Odlična priložnost za tiste s plitkejšim žepom pa je odprodaja sezonske demo opreme po vsaki smučarski sezoni. Za vse, ki nimate ravnotežja, roke vam pa dobro služijo in bi želeli smučati sami, je Tessier razvil Kartski. Smučar sedi v oprijetem sedežu, ki je enak kot na DualSki, a so smučī precej dlje narazen, kar zagotavlja stabilnost. Kontrola nad smučmi se izvaja preko dveh ročajev, ki sta hkrati tudi zavorni ročici. Kartski je primeren zgolj za lažji teren, omogoča pa tudi vožnjo s sedežnico.

Vodeno smučanje

V Sloveniji najbolj poznana vodena smučka za otroke in odrasle je BiUnique. BiUnique je brez vzmetenja, zaradi česar je sedež zelo nizko pri tleh, kar ima za posledico lažje vodenje po smučišču s strani spremljevalca, hkrati pa omogoča samostojno smučanje tistim z lažjimi motnjami ravnotežja. Zaradi širine okvirja nizko pri tleh ni primerna za večje strmine. Za sedečega bolj udobna alternativa je Piloted Dualski, ki je v bistvu sedeča smučka DualSki z višjim naslonom in dodanim ročajem. Spremljevalec na klasičnih smučeh sledi sedečemu smučarju in ga preko ročaja vodi po brežini. Ta kombinacija nudi sedečemu smučarju občutek samostojnosti in aktivnega sodelovanja, vodenje pa ne zahteva posebnih znanj in spretnosti. Tessier Tandem'Flex je, že kot pove ime, tandem. Za razliko od prej omenjenih primerov spremljevalec tukaj ne stoji na svojih smučeh, ampak z vsako nogo na koncu ene smučī, na katere je pritrjen vzmeten sedež. Za krmiljenje Tandem'Flexa je potreben 10-dnevni tečaj, je pa možno na tej smučki peljati kogar koli brez izjeme. Smučajo lahko torej vsi, ne glede na zdravstveno stanje. Edini problem, ki ostaja, so finance. Vsi ti pripomočki so namreč precej specifični in zaradi nizkih količin izdelani v Evropi ter posledično precej dragi. Idealno bi bilo, če bi se kateri od naših smučarskih centrov odločil in svoji ponudbi dodal nekaj takšne opreme za izposajo. Zraven pa seveda še ustrezno usposobljeno osebje, s čimer bi zagotovo pridobili dodatne domače in tudi tuje goste.

Več informacij o sedečem smučanju in ustrezni opremi lahko najdete na portalu udobnospoetu.si. Prijetno zimsko sezono 2012/13!

Peter Ostroveršnik

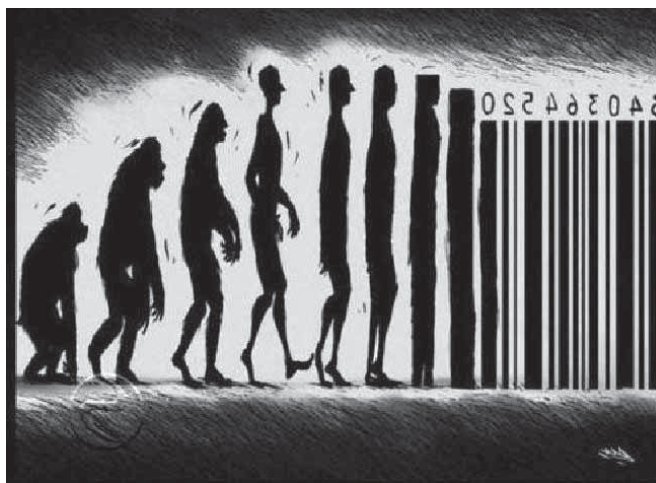
foto: osebni arhiv

Sol in Koper:

STISNIMO PESTI!

monika.buhancic@kraljiulice.org

Tokratno kolumno bom pričela z zanimivo zgodbico, ki gre nekako takole: V deroči reki je pridigar stal do kolen v vodi in mimo priveslata dva moža v čolnu. Povabita ga, da se jima pridruži, vendar pridigar odvrne, da ga ni strah, saj nanj pazi Jezus. Čez dvajset minut, ko pridigarju voda sega že čez pas, privesla mimo njega ženska v čolnu. Povabi ga, naj se ji pridruži, da ga bo varno pripeljala do brega reka. Pridigar se ne da in ženski ponudi enak odgovor - ni ga strah, saj ve, da ga Bog ne bo zapustil. Čez pol ure privesla mimo pridigarja, ki je sedaj že do vratu v deroči reki, mlad par, ki ga prav tako povabi, naj se jima pridruži na čolnu. Pridigar trmasto vztraja: »Ni me strah - vem, da me Jezus čuva in da me ne bo zapustil!« Mlad par urno odvesla na varno k bregu in še preden prispeta, se pridigar utopi. V nebesih pridigar pride pred Boga in ta ga povpraša, kako je zadovoljen s svojim življenjem. Pridigar ponižno poklekne in mu izpove svojo neomajno predanost in osebno zadovoljstvo nad tem, da mu je lahko služil celo življenje. Na koncu pa ga pridigar vseeno povpraša: »Le zakaj si dovolil, da se utopim v deroči reki, dragi Oče ... zakaj me nisi rešil?« Bog ga začudeno pogleda in mu odgovori: »Preljubi pridigar, saj sem ti vendar poslal tri čolne!« Nauk te zgodbe je jasen, in sicer da nam življenje (čeprav v zgodbi to vlogo igra Bog) venomer pošilja t. i. znake ali rešitve, žal pa smo ljudje zanje velikokrat ali največkrat gluhi in slepi. Nema lokrat pa nam videnje zamegli naša aroganca - češ saj sam zmorem bolje in več. Ljudje smo po naravi socialna, torej družabna bitja in za svoj obstoj potrebujemo eni druge. Sami in osamljeni prav dolgo ne bi zdržali. Potrebujemo prijatelje. Celó tako daleč znamo iti, da si te izmislimo in imamo t. i. navidezne prijatelje. Nemalo ljudi to trdi ravno za Jezusa. Na zapuščenem otoku nam prijatelja lahko zamenja kokos, na katerega smo vrezali oči in usta. Dejstvo je, da ne znamo biti prepuščeni sami sebi. Tudi tisti, ki so bolj samotarske sorte in se naselijo v oddaljenih kočah sredi gozda ali na drugih oddaljenih in neposeljenih koncih sveta, to veliko lažje storijo vedoč, da je to njihova odločitev, ki jo lahko kadar koli spremenijo. Vedenje, da je na svetu poleg nas še sedem milijard ljudi, je zagotovo tolažilno. Po vseh teh informacijah je težko razumeti in doumeti, zakaj smo ljudje vedno bolj osebno oddaljeni od soljudi. Zakaj nam je dovolj klik na tipkovnici telefona ali računalnika? Kako to, da je topel stisk roke zamenjal »dregljaj« na socialnem omrežju? Kljub prenaseljenosti planeta je ogromno ljudi osamljenih, prepuščenih samim sebi. Zakaj prihaja do takih absurdov? Tudi naša čutenje in sočutje sta se v zadnjih dvajsetih letih popolnoma spremenila in apatija je postala luksuz. Včasih je bila veliki večini ljudi empatija nekako prirojena, privzgojena, sedaj pa vidimo plakate z delavnicami, kjer ljudi učijo osnovnih

vir internet

čutenj, kot so ljubezen do sebe in drugih, sočutje in občutek za solidarnost ter prostovoljstvo in podobno. Kako se lahko nekoga, ki je odrasel, nauči, da je ljubezniv ali da je pripravljen narediti nekaj za nekoga drugega, kar tako, brez plačila? Beseda zastoj je pri današnji mladini skoraj bogokletna. Vse se vrti okoli denarja, lepega izgleda, dragih oblek in avtov ... Kako takim mladeničem in mladenkam sploh predstaviti filozofijo, da obstajajo druge, veliko bolj pomembne in vredne stvari? Vse vrednotijo z denarjem in z lestvico lepote in/ali všečnosti. »Še nikoli ni bilo tako težko biti grd!« mi je zadnjič dejala mlada deklica, ki mimogrede rečeno, niti slučajno ni bila grda, čeprav se je sama tako označila. V to verjame, ker ji to govorijo zlobne sošolke, doma pa je ne čakata starša, ki bi jo razbremenila takih miselnih vzorcev in jo naučila, kako biti samozavestna že od majhnega. Veliko se pogovarjam z mladimi in niti slučajno nisem obupala nad njimi, pa vendar lahko rečem, da biti mlad resnično ni bilo še nikoli tako težko, kot je to danes v dobi potrošniško-zvezdniško-tehnološkega razmišljanja. Mladi v vsej negotovi prihodnosti brez služb in socialne varnosti zavetje iščejo ravno tam, kjer ga nikdar ne bodo našli - v nakupovalnih centrih in v opoju različnih substanc. Dolžni smo jim, da jim vsaj poskušati zagotoviti svetlejšo prihodnost, pa čeprav je zaradi primanjkljaja v državnem proračunu in vsesplošnega varčevanja luč na koncu tunela ugasnila! Stopimo skupaj, demonstrirajmo v imenu tistih, ki prihajajo za nami in svet katerih smo za*ebali! 20. februarja pa se le spomnimo, da je dan socialne pravičnosti!

Vaša Biba

017
KRALJI
ULICE

TEDI,

NAJ TI BO ZDAJ VELIKO LEPŠE IN PRIJAZNEJE.

TVOJI LUNA, TJAŠA, BORUT, PALČEK IN DRUGI F-OVCI

INVESTIRANJE V SOCIALNO EVROPO? - SE STRINJAM!

018
KRALJI
ULICE

Kot član slovenske delegacije sem se med 5. in 7. 12. 12 v Bruslju udeležil tridnevne konference z naslovom Evropska platforma o revščini in socialni izključenosti. Uvodni nagovor je imel predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso, v njem pa je najprej navrgel nekaj statističnih podatkov in nekaj obljub, ki naj bi se uresničile z upoštevanjem programa Evropa 2020; tako naj bi se do leta 2020 20 mio ljudi »dvignilo iz revščine« itd.

Govoril je o tem, da je za socialno izboljšanje potrebno ekonomsko izboljšanje in da morajo biti države članice solidarne med sabo - obremenitev novih socialnih reform se mora pravično (kar ni isto kot enako) porazdeliti, hkrati pa mora biti fokus zmeraj na zaščiti najranljivejših skupin. Izrazil je tudi zaskrbljenost zaradi nizkega zaupanja v institucije EU, brez katerega ni moč izpeljati predvidenih reform. Socialno vključevanje se mora izvajati na nacionalni ravni, odgovornost za to pa ima tako EU kot države članice in tudi same regije. Aprila naj bi se sprejemal t. i. zaposlitveni paket, v katerem bi naj bil še poseben poudarek na zaposlovanju mladih - tem naj bi se, če ne bi našli zaposlitve v 4 mesecih po končanem šolanju, obvezno uredilo pripravništvo oz. praksa. Poudarjal je, da je boj proti revščini naloga EU in da morajo biti nove reforme socialno vključujoče.

Naslednji govorec je bil Herman Van Rompuy, predsednik Evropskega sveta. Tudi on je poudarjal solidarnost, kot ključno vrednoto v času krize, in govoril o revščini, kine pomeni samo materialnega pomanjkanja, ampak vključuje tudi socialno prikrajšanost. Naraščajoča revščina pomeni za EU »slabo vest«, zato so reforme potrebne. O zaposlenosti je govoril kot o glavnem ščit proti revščini, čeprav je treba imeti v mislih tudi to, da je vsaj 8 % zaposlenih v EU prav tako na meji revščine. Še posebej ranljive so skupine mladih, ki ne dokončajo šolanja. Tudi podpredsednica evropskega parlamenta ga. Durant je govorila o nematerialnih vidikih revščine in o nujnosti spoštovanja človekovega dostojanstva pri reševanju socialnih stisk.

Predstavnica trenutno predsedujoče države EU - Cipra - je poudarjala, da dosedanje metode EU za boj proti revščini niso bile uspešne, zato so nujno potrebne spremembe - poudarjala je holističen pristop.

Vsi ti nagovori me niso kaj preveč ganili, saj je vse, kar so povedali, bilo že slišano, obljubljeno ter predvsem neizvedeno. S podobnimi občutki sem sprejemal tudi sporočila naslednjih govorcev. Na vrsti je bil pregled napredka na področju sociale s poudarkom na t. i. socialnem investiranju. Govorca sta bila evropski komisar za zaposlovanje in socialne zadeve g. Andor in predsednik socialne platforme g. Reuter. Govorila sta o nujni modernizaciji, poglobljenem delu glede integracije Romov, nujnosti solidarnosti, vlaganju v t. i. človeški kapital itd. Velik poudarek je bil na večjem investiranju v zdravstvo, kar bi imelo za posledico zmanjšanje neproduktivnosti zaradi bolezni in manj stroškov zaradi zdravljenj. Govora je bilo o vzdrževanju trajnosti zdravstvenega sistema, o izkoriščanju novih tehnologij, prizadevanju za cenejša zdravila (generična zdravila), aktivnem staranju in o večjem vlaganju v preventivo ter o tem, da je zategovanje pasu pri zdravstvu na dolgi rok na splošno slabo za gospodarstvo, posledično pa tudi za socialo. Nadalje se je govorilo o boju proti neenakosti in revščini ter v kontekstu tega o prizadevanju za odpravljanje prekarne zaposlitve in skrbi za ohranjanje človekovega dostojanstva v

kontekstu zaposlitve. Podana je bila tudi misel o novem davku na finančne transakcije, ki bi lahko zvišal proračun za socialo. Vse to se je lepo slišalo, za konkretizacijo le-tega pa bo oceno dal čas.

Nadalje je bila na sporedu debata z go. Kotowsko - predavateljico iz varšavske ekonomske fakultete in predavateljico na belgijski univerzi.

Začela se je s pregledom t. i. dobrih praks nordijskih držav, kjer so delovna mesta dobro distribuirana in je stopnja zaposljivosti zelo visoka. Nordijske države dajo veliko na družinsko politiko in t. i. »child care« sistem, ki omogoča vključenost v delo kljub starševstvu. Poudarek je na dobri izobrazbi in vključevanju hendikepiranih oseb na trg dela, ali drugače v aktivno življenje. Govora je bilo tudi o vsem znanih demografskih spremembah (staranju prebivalstva, nizki rodnosti, višji življenjski dobi), o slabi razporeditvi socialnih storitev in investicij v socialo nekaterih držav. Tukaj se je omenjalo univerzalizacijo sistema sociale in boljše doseganje tistih, ki so zares potrebni pomoči ter nujno lokalizacijo oz. decentralizacijo socialnih storitev. Bistveno je, da se storitve ponudi ljudem. Nadalje se je omenjalo nujnost ohranjanja visoke kakovosti izobraževanja, vzpodbujanje vseživljenjskega učenja, uvedbe večje diverzifikacije dela, s katero bodo tudi aktivni starejši našli svoje mesto na trgu dela in v zaposlitvi. Poudarjalo se je aktivno državljanstvo, sodelovanje javnega in zasebnega sektorja, posluh za dobre ideje ter tudi poziv gospodarskemu sektorju, ki naj postane bolj socialno naravnan.

Naslednji dan sem se udeležil delavnice z naslovom Najboljši način za zagotovitev aktivne vključitve. Poleg te so potekale še tri delavnice (povečanje učinkovitosti socialne zaščite z investiranjem v zdravstvo, razlike v spoli in revščina ter načini socialnega vključevanja ob uporabi digitalnih tehnologij). Delavnice so imele za cilj izdelati konkretne predloge, ki bi se naj upoštevali pri izdelavi evropskih socialnih smernic za obdobje od 2014 do 2020.

Na omenjeni delavnici o socialnem vključevanju je bilo govora o socialni integraciji, ki se mora izvajati na področju trga dela in družbenega življenja. Izpostavljena je bila nujna sodelovanja različnih organizacij oz. služb (zdravstvo, zaposlovanje, izobraževanje, socialne storitve itd.), s čemer bi dosegli učinkovito vključevanje oz. zaščito pred izključevanjem. Poseben poudarek je bil na vključevanju mladih, ki so še posebej ranljiva skupina (zlasti mladi s hendikepom, pri katerih pride do večplastnega izključevanja).

V sklopu delavnic so bili predstavljeni določeni primeri dobre prakse na področju zaposlovanja, in sicer se je kot učinkovito pokazalo posredovanje t. i. »job coachev« med delodajalci in iskalci zaposlitve, kot njihovih zastopnikov, »trenerjev« in tudi pogajalcev za odpiranje novih delovnih mest - t. i. »job carving«; intenzivno delo z ljudmi s težjimi duševnimi težavami, s katerimi se preko multidisciplinarnega pristopa ustanavlja socialna podjetja ali pa se jih zaposluje pod določenimi pogoji (delodajalcem se od njihovih rent lahko izplača tudi dodatek za manjšo produktivnost) z namenom omogočanja aktivnega in bogatejšega življenja zunaj institucij; vključevanje deliktentnih mladih v t. i. »aktivno šolo«, kjer poleg rednega pouka delajo v šolski menzi, pomagajo na šolskem vrtu, sodelujejo pri vzdrževanju šole ter pomagajo ljudem iz lokalnega okolja... Vrhunec platforme pa je bilo zame predavanje prof. Richarda Wilkinsona iz nottinghamske univerze na temo »Posledice

neenakosti v družbi«, v katerem je bilo nazorno in s statističnimi podatki dokazano, da velike razlike v dohodkih določene družbe oz. države vplivajo na povečevanje cele vrste socialnih problemov, in sicer povečanje umorov, samomorov, najstniške nosečnosti in umrljivosti novorojenčkov, števila zapornikov, debelosti, osipnikov iz šolskega sistema, mentalnih problemov in zlorabe drog ter zmanjšanje socialne mobilnosti ter zaupanja med ljudmi. Najmanjše razlike v dohodkih imajo Japonska in skandinavske države, najvišje pa ZDA. Velike razlike v dohodkih vodijo do večje tekmovalnosti, večjega poudarjanja socialnega statusa in potrošništva na račun manjšega prijateljstva, več skrbi glede tega, kako nas bodo drugi videli, več borbe za prevlado nad drugimi, več egoizma in nasilnega oklepanja svojega družbenega razreda, kar vse vodi do zgoraj opisanih posledic oz. problemov. V takih razmerah je mnogo rizičnih faktorjev za slabšanje zdravja in povečevanje ostalih problemov, nizek družbeni status, šibka socialna mreža in stres že od zgodnjih let. Na tem mestu je g. Wilkinson zelo taktično citiral Marshalla Sahlinsa, ki je poudarjal, da revščina ni samo pomanjkanje dobrin, ampak se tiče razmerij med ljudmi ter postane s tem stvar socialnega statusa ter del civilizacije. Za konec je predlagal še nekaj ukrepov za zmanjševanje dohodkovne neenakosti, predvsem na področju obdavčevanja, in sicer večje progresivno obdavčevanje, preprečevanje izogibanju plačevanja davkov in ukinitve davčnih oaz. Logično.

Sledile so še bolj podrobne razprave o nadaljnjem oblikovanju socialnega programa oz. smernic za obdobje 2014 do 2020 in »Social investment package«, ki so bile polne lepo zvenceh abstraktnih besed. To se je tudi poznalo pri koncentraciji poslušalcev, katerih število se je s potekom razprav vztrajno zmanjševalo. Dremavost je za kratek čas prekinil edinole predsednik Evropske neodvisne mreže za boj proti revščini (EAPN), ki združuje nevladne organizacije na področju EU.

Ta je namreč konkretno zarobantil in pozval EU liderje, da se naj že končno soočijo z realnimi problemi krize in ponudijo konkretne rešitve - sam je poudaril predvsem to, da morajo v teh časih vse t. i. politike (gospodarske, bančne, zdravstvene, izobraževalne itd.) biti »socialne« in da se na krizo in nadaljnje ukrepe mora gledati holistično. S tem si je prislužil nekaj glasnih aplavzov. Sledile so še razprave o porabi sredstev iz strukturnih skladov (primer Bolgarije) in vključevanju romske populacije (primer Madžarske).

Zadnji dan je bil namenjen ministrom evropskih (in bodočih EU) držav in državnim sekretarjem, ki so komentirali in dajali konkretne politične obljube oz. zaveze glede na rezultate delavnic in razprav, ki so potekale v sklopu platforme. Pri debati so sodelovali predstavniki Danske, Portugalske, Irske, Švedske, Litve, Francije in Hrvaške. Francija je obljubila večji poudarek na lokalnem delovanju, družinski politiki, široko pokrivajočem zdravstvenem sistemu in promociji socialnega vključevanja ter večjem preverjanju, če so bile dejansko dosežene ciljne skupine. Danska predstavnica je obljubila, da bodo podrobneje preučili trenutne prioritete, da se ne bi sredstva zapravljala po nepotrebnem. Portugalska se bo osredotočila na t. i. srednjeročne prioritete in skrb za večjo pravičnost - »ne dajati denarja bankam, ampak ljudem«. Ker jih je kriza zelo prizadela, delajo tudi na t. i. kriznem planu za obdobje 4 let, kjer bo poudarek predvsem na družinah, starejših, hendikepiranih, prostovoljstvu in promociji solidarnosti z večjim sodelovanjem nevladnih organizacij (NVO) in državnih institucij. Litvi se zdi pomembna skrb za mlade in starejše generacije in pospeševanje računalniške pismenosti za starejše ter s tem doseganje večje socialne vključenosti. Švedska bo največji poudarek dajala družinski politiki in ponovnemu ovrednotenju gospodinjkega dela kot t. i. dela v senci. Irska kot bodoča predsedujoča EU bo ubirala vsesplošno integrativen vključujoč pristop in tudi več sodelovala z NVO. Predstavnica Francije je poudarjala, da je v teh časih poudarek na socialni in ohranjanju socialne države ključen. Hrvaška je imela »priden« nekonkreten nagovor kot bodoča članica EU. Vsi predstavniki držav so tudi poudarjali, da je dobro, če se več učijo drug od drugega in preverjajo različne dobre prakse tudi v lastnih državah, skandinavske države pa so še enkrat poudarile, da je ključno večje sodelovanje med NVO in državo ter aktivacija ljudi. Vsi so se strinjali tudi, da se sociala ne sme privatizirati in da se mora doseči pač večja učinkovitost, glede na to, da nekatere države z manj sredstvi vseeno znajo ohranjati primerno socialno raven, druge pa ne. Celoten tridnevni dogodek mi je bil sicer zanimiv, vendar je bilo predstavljenih premalo konkretnih ukrepov in nadaljnjih akcij. Vsi govorniki so bili polni lepo zvenceh besed, z zadanimi cilji sem se tudi strinjal. Ampak vseeno sem imel ves čas v mislih »saj vsi vemo, kaj so cilji in kaj si želimo, povejte rajši kaj več o poti, kako do tja priti«.

Iztok Koren

foto: Iztok Koren

foto: osebni arhiv

Gostujoči kolumnist:
Dario Zadnikar

SOMRAK ELITE

020
KRALJI
ULICE

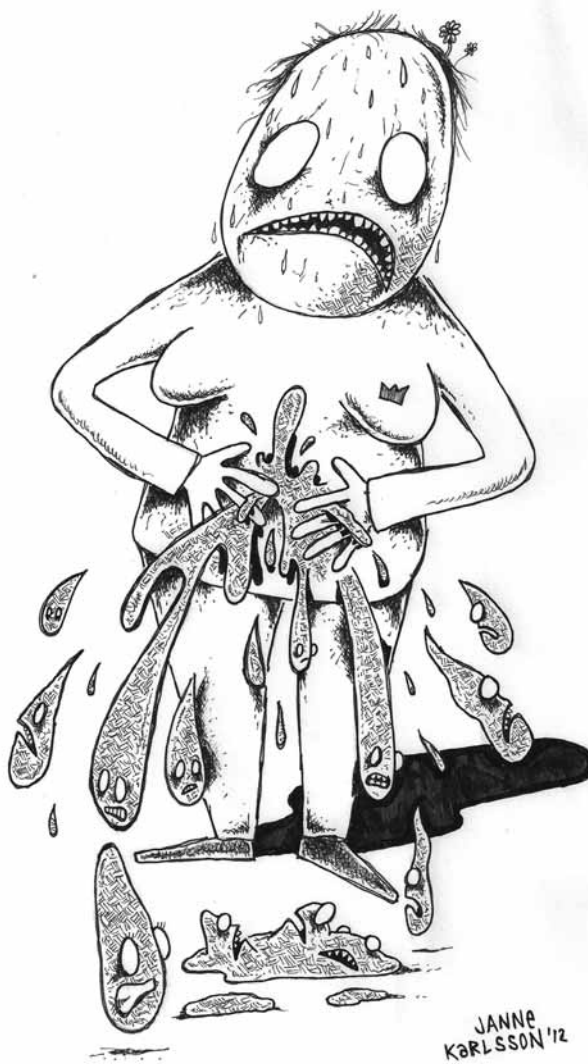
Ne vem, ali sta državno proslavo navdihnili Bunuel ali Fellini, vsekakor pa je sodila med celostno groteskno umetnino. Ljubljanske ulice so prekipevale od radostnega uporništv, glasbe, recitalov in premikajočih se likovnih stvaritev, ki so izolirale dvorano, v kateri se je stiskala prestrašena slovenska vladajoča elita. Da bi ne bila motena v domoljubnem maševanju, so poskrbeli kordoni oklopljenih policajev, ki so se skrivali izza ščitov in palisad, ter žugali s palicami nekam v prazno. V zastraženo trdnjavo se je kar nekaj vladajočih veljakov moralo priplaziti skozi novozgrajeni skrivni rov. Vzpostavili sta se dve realnosti, kjer je bila ena odvisna od srednjeveških inštalacij, ki ščitijo ceremoniale, tam zunaj pa se je pisalo 21. stoletje, ki temelji na medmrežju prostega prekipenja idej. Načeloma je v zadnjih par stoletjih oblast slonela na ureditvah, ki so omogočale skupni napredek populacije. Pred tem, v srednjem veku, so bili oboroženo nasilje in obrambni zidovi tisti, ki so zagotavljali zatiralsko oblast nad ljudmi. Zdaj naj bi bilo drugače: ko se oblast zateče k nasilnim metodam, je to jasen znak, da je izgubila svojo upravičenost. To pa izgubi tedaj, ko ne more več zadovoljevati naloge skupnega blagostanja ljudi.

Ampak kako je to sploh mogoče? Kako to, da v času hiperproduktivnosti, ki so nam jo prinesli sodobna tehnologija, avtomatizacija, računalništvo itd., ni mogoče zadovoljevati osnovnih potreb ljudi po hrani, bivališču, zdravju, izobrazbi, kulturi? Kako je mogoče, da je v svetu, kjer je vedno več bogastva oz. materialnih dobrin, vedno več revnih in izključenih? Očitno način razporeditve dobrin oz. družbeni sistem ne sledi sami sposobnosti ustvarjanja preobilja. Živimo torej v svetu preobilja, kjer je vedno več revnih, kar je logično protislovje. Če je sistem nelogičen, potem ga je treba spremeniti, čemur pa nasprotuje prav ta mala elita nesramno bogatih oblastnikov.

Pred dvema desetletjema je takratna elita mirno prepustila oblast, tudi tako, da se je ideološko preoblekla. Nekateri so iz trdovratnih komunistov postali fanatični katoliki, finančni špekulanti, nacionalni preroki, trgovci s smrtjo, drugi pa so postali mlačni liberalni demokrati, pristaši cepetanja na mestu, ki mu pravijo »tretja pot«, človekoljubi in intelektualni modreci, ki nam znajo razložiti, katero peticijo naj podpisemo. Vsem njim pa je skupno to, da ne dopuščajo vprašanj, ki bi ogrožala obstoječi sistem. Kaj šele dejanj!

A danes ni potreben poseben analitični napor, da bi prepoznali vzroke družbenih krivic. Zadeve potekajo na ravni pravlje o cesarjevih novih oblačilih. In otrok je že vzkliknil, da je cesar gol. Oblačila so ideološka opravičevanja privilegijev elite. In v njih ne verjame nihče več. Domoljubje plehko zvajajo na ljubezen do političnega, cerkvenega in ekonomskega vrha, ki mu je malo mar za skupno dobro, ki jim pomeni le plen. To plenjenje je globalni fenomen, ki mu pravimo neoliberalizem. A tudi odpor je globalen, tako da ljudska vstaja v Sloveniji ni nič izvirno novega.

Prav vključenost v mrežo globalnih izkušenj je ključna za dinamiko te vstaje, če nočemo, da eno oblastno elito in eno obliko zlorabe ne zamenja druga. Protestniške manifestacije niso dovolj, rojevajo se različne pobude in idejni projekti, ki se

lahko združijo v širok in odprt forum, na katerem ne bi bilo dovoljeno poenotenje s podrejanjem razlik in tvorjenjem novih »predstavnikov«, »govorcev«, »razlagalcev« in podobnih »vodij«. Namesto ideološkega blebetanja naj se izhaja iz dostojanstva ljudi, ki je zagotovljeno z zadovoljevanjem temeljnih potreb, ki jih je, sicer neuspešno, zagovarjal tudi dosedanj ustavni red. A bolj kot državni red, nad katerim bdi elita, so ljudje sposobni sami, z neposredno demokracijo, poskrbeti za dostojno življenje. Kakovost življenja v sobivanju z naravo pomeni zdravljenje skupnosti in je edina možnost za preživetje tega planeta. Največja grožnja temu sta vladajoči ekonomski sistem in politična ureditev, ki ohranja ta plenilski razred. Ali sta to sobivanje z naravo in humani neavtoritarni svet utopija? Vsekakor: regulativna utopija! Vsako konkretno premišljeno dejanje se mora najprej vprašati, če jo gradi ali ne. Če je vredno človeka in narave ali ne. Brez boja najbrž ne bo šlo. Ker ima ena stran na voljo srednjeveške oklepnike in denar, s katerim kupuje neonacistične paramilitarce, pravosodje, medije in druge ideološke inštitucije, ni verjeti, da se bo prostovoljno odrekla privilegijem. Druga stran pa se ne bi smela ujeti v past samomorilskega nasilja in se zavedati, da je njihova moč v nehierarhičnem, ustvarjalnem in hitrem povezovanju, dogovarjanju in odločnem ukrepanju, ki bo, tako kot ob državni proslavi, še bolj osamilo in izpostavilo elite ter blokiralo tokove njihove ekonomske in politične moči. Brez te proti-moči se tudi še tako degenerirana elita ne bo prostovoljno umaknila.

IN MEMORIAM, BLAGOJE

Edina prava ljubezen, ki je vredna svojega imena, je taka, ki ne pozna pogojev. To ljubezen sem pri tebi občutila, dal si mi tako ljubezen kot toplino, vse to, kar sem rabila. S tabo sem se počutila zaželeno, s tabo sem bila, kar sem, brez pretvarjanja in občutka manjvrednosti. Bilo je lepo, dokler je trajalo, spomini so tisti, ki naju bodo vedno povezovali, vedno boš v mojem srcu. Sedaj me ne zanima preteklost, zanima me prihodnost, saj bom v njej preživela preostanek svojega življenja.

Vedno boš ob meni,
ponosen boš name!

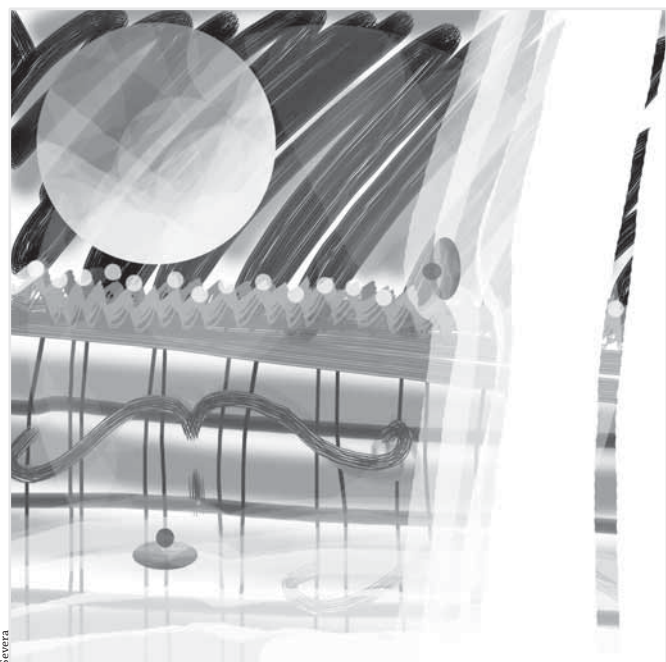
Saša

foto: Saša Habat

Pogrešam te, ko mi rečeš princeska moja, pogrešam te, ko me dvigneš v zrak in dodaš: »Pogrešal sem te, hčerka.« Zdaj, ko si naju zapustil, ne morem več na nikogar znašati svoje jeze, nobenega ne morem tepsti, da bi se mi smejal. Pogrešam vse SMS-e za dobro jutro in za lahko noč, ko si mi napisal: »Lahko noč moja princeska, rad te ima tvoj očka.«

Klara

Severa

Marečare in Žigažaga

KRALJ IN KRALJ

VELIKI KRALJ MAREČARE

MOJ MALI, KDO TI DAJE NAVODILA
ZA POPOLN BLUES?
KDO NAMESTO TEBE BO IGRAL?
MOTIM SE VERJETNO ...
... KO IZBIRAM TVOJE TONE, MISLIM SI,
DA DO GLASBE SI ŠE VEDNO ŠKRT ...
ŠKRT BITI DO SEBE NI POSTAVNO.
NI VELJAVNO!!!
Z NIČEMER NE ŠKRTARI,
SAM S SEBOJ PA RES NIKAR.
RAZOČARAN SEM NAD TVOJO INTIMO ...
KDAJ SE BOŠ PREPUSTIL,
DA TE ODPELJEM V RAJ?
VEŠ, SLANA VODA ME JE SPRALA
IN NOV PODVIG S TEBOJ BI DOBRO ŽGALA.
NISEM SAM, NE VEČ, LE DRUGAČEN PAČ
OD TVOJIH SANJ ...
PRIDI, DA SE NAUČIVA KLETI ... JEBANJA IN PRAVLJIC.
PRIDI, DA ZAPOJEŠ NEŽEN BLUES,
ZA SVOJ LEDVENI DEL, NAJLEPŠI SONG.
DOBRO BI OBEMA SEDLO.
MALI MOJ, ČE NE TI, KDO DRUG PA?!

MALI KRALJ ŽIGAŽAGA

KO SEM V POSTELJI OSTAL,
SEM PO TEBI SE RAVNAL,
OD TEBE SE UČIM,
OD TEBE KAR PRIDA SE NAMUČIM.
IZBIRA BLUES RES TA TON JE ZAIGRAL,
RES SEM NAVODILA POISKAL
IN JIH Z ENO ROKO ZAIGRAL.
SAMO PRISLUHNIL NISI
IN SLIŠATI NISI ZNAL,
KER VIDIŠ SVOJE SANJE,
ZA DRUGE PA TI NI VEČ MAR,
NE SKRB, NE MAR.
PREPOLN SEBE SI POSTAL.
IN NAJ BO ZGODBA KRALJEVA,
OD KODER ROMAN JE ZBEŽAL,
KER NI ZDRŽAL,
VSAKIČ ZNOVA SE JE ZBAL,
IZPOD ODEJE JE ODSKOČIL
IN TEBE V ZAMENO JE POSLAL,
DA TI BI Z MENOJ BOLJE RAVNAL.

Kraljevi recenzor:

TEGA NIHČE NE BI SMEL VIDETI

14. DEC 2012—13. JAN 2013, MODERNA GALERIJA, LJUBLJANA

022
KRALJI
ULICE

V četrtek 3. 1. 2013 sem si ogledal razstavo, ki je zasnovana kot video inštalacija in ponuja izseke performansov *Vie Negative*, a v nedosledni retrospektivni postavitvi, saj se številni video inserti predvajajo simultano, razsekano, z linijo prepoznavnih »vianegativovskih« ekscesov. *Via Negativa* je mednarodni projekt sodobne scenske umetnosti in deluje od leta 2002. V obdobju 2002 do 2008 so ustvarili 7 projektov na temo 7 smrtnih grehov in organizirali številne delavnice, na katerih se je veliko performerjev priključilo projektu, ki je tako postal mednarodni. Leta 2009 so začeli z delom na novi seriji performansov *Via Nova*, umetniški vodja in ustanovitelj projekta pa je gledališki režiser Bojan Jablanovec. V predstavah v projekcijah se osredotočajo na razmerje med izvajalcem (njimi samimi) in gledalcem v realnem času in prostoru. Zanima jih živa umetnost, ki obstaja zaradi vprašanj in ne zaradi odgovorov. Ogledati si je bilo mogoče 24 video projekcij, ki so prikazovale izvedbene strategije teatra, plesa, predavanja, petja ... Uriniranje, orgazmi, kri, golota znoj, blato, hrana, prisotni kot izrazni material ter s tem provokacija in ne nazadnje šok gledalcu prikažejo sodobno umetnost v drugačni luči. Vse omenjeno so elementi preseganja samih sebe in gledalca. Zdravorazumsko

označijo prestop meje ali norme, vendar transgresija, ki jo izražajo, nikakor ni prestopanje katere koli meje, sploh pa ne kršenje zakonov ali prohibicij. Ne gre za mejo v smislu border, ampak za limite, za meje obstoječega oz. možnega. *Via Negativa* ni nekaj, kar enostavno in enkrat za vselej prestopi mejo, ampak je nekaj, kar je z mejo neločljivo povezano. Išče prakso in izziva obstoječe meje. V tem smislu je transgresija *Via Negative* neskončno izkušanje mej. In če kaj, potem transgresija kaže na prisotnost in ne odsotnost meja. V sklopu video inštalacije je bila v dvorani Moderne Galerije na voljo tudi knjiga z zgoščenimi

foto: MareČare

koncepti in citati iz predstav, na 172 straneh in 171 fotografijah dokumentira 29 performansov iz obdobja 2002–2011. Spremlja jih esej Izbris gledalca, v katerem dr. Blaž Lukan sistematično analizira razvoj performativnih strategij

foto: MareČare

v odnosu do publike. Vsebuje tudi celotno besedilo performansa Katarine Stegnar in Bojane Kunst, po katerem knjiga nosi svoje ime, in pogovor, ki ga je z ekipo VN opravil dr. Marin Blažević. Knjiga *NO ONE SHOULD HAVE SEEN THIS*, *The Theatre of Via Negativa*, 2002-2011 pa je izšla v založbi Maska Ljubljana 2012 in je napisana v angleškem jeziku. Video projekcija in knjiga dajeta občutek, da so *Via Negativa* najbolj resnični takrat, ko se dotikajo nečesa, česar ni več mogoče racionalizirati in ko se jim ni treba več pretvarjati, da razumejo nekaj, česar ne razumejo. Delajo kot kolektiv, v katerem se vsak posameznik s svojimi razlogi, s svojim telesom, domišljijo, razumom in večino bori za svoje mesto in smisel na odru in s tem posredno na projekcijskem platnu Moderne Galerije Ljubljana.

MareČare

EINAR MÁR GUDMUNDSSON: ANGELI VESOLJA

Knjiga o notranjem življenju norcev je obenem tudi avtorjeva avtobiografija. Svet norcev obravnava s kančkom humora in z veliko posmeha normalnim ljudem. Prav nič čudnega ni, da je požela uspeh in nagrade, ker biti norec ima svoje prednosti, prednosti pred normalno psiho. Biti norec zahteva močno voljo odstopanja od povprečnosti in vztrajanja v tem odstopanju. Biti norec pomeni zastoj doživljenjsko oskrbo z dobrinami preživetja in pomeni

tisto pomilujoče razumevanje družbe, ki opraviči še tako precizno zloben kriminal norosti. Norci so na boljšem, norci so na varnem, norce imamo radi in norci niso nori sami zase, ampak le za povprečje povprečnih ljudi »normalne« družbe.

Peter Pitambar Pangerc

foto: Peter Pitambar Pangerc

ANIMATEKA

Letošnji 9. festival animiranega filma je kot ponavadi potekal v dvoranah Kinodvora in Kinoteke med 3. in 9. decembrom. Letos so se v primerjavi z lanskim izborom predstavili z manjšim številom filmov, a je bil izbor tako celovečernih kot tudi kratkih filmov, ki so jih ustvarjali amaterski in profesionalni filmski ustvarjalci, kljub temu pester. Z amaterskimi mislim predvsem na ustvarjalce brez znanja iz akademskih filmskih šol. Med drugim sem si pogledal celovečerni film z naslovom *Dead but not burned* režiserja Phila Mulloya, ki je nastal v Veliki Britaniji v letu 1980. Omejeni film se je na momente zelo vlekel, vendar je na drugi sekvenci hitro minil. Poln je bil dialogov, tako rekoč brez minute tišine in v njem se veliko likov pobije v iskanju Jakamota. Zgodba ima relativno težko osnovo, a nisem se dal trenutnemu pomisleku, da zapustim dvorano, saj sem si želel vedeti, kako se bo končalo. Filmski konflikti so zanimivo osnovani, glede fotografije pa sem dobil vtis, da se samo ozadje menjava, liki

foto: arhiv Animateke

pa ostajajo popolnoma enaki. Nekoliko sem izgubljal občutek za prostor, čeprav je bilo za konkreten filmski prostor popolnoma vseeno, kje se dogajajo scene s posameznim likom. Momenti, ki so me zmedli, so bili prisotnost enega lika, ki se je pojavljal na več ozadjih oziroma filmskih prostorih hkrati. Ne glede na vse

našteto pa je kar se da hitro minil, kar bi lahko rekel tudi za celoten animirani filmski festival, na katerem sem, kot vsako leto, užival v malih dvoranah.

Žigažaga

STAND UP IN ODPISANI NA METELKOVI

V soboto, 15. decembra, smo se v pričakovanju prijetnega večera zbrali v Menzi pri koritu na Metelkovi. Program sem povezoval kar avtor teh vrstic, najprej pa je bil na vrsti stand up z odličnim Simonom Zajcem, upom slovenskega ženskega stand up-a Nino Konvalinko in mojo (smešno) malenkostjo. Vsak od nas vas je nasmejal z nerazumevanjem sveta, Nina s svojim strahom pred vprašanjem »kako si« in sam z ljubezenskimi pripetljaji. Vedno, ko vidim nasmejane obraze, ki se zabavajo ob mojih šalah, mi začne srce hitreje biti in komaj odštevam minute do naslednjega nastopa. Če bi mi kdo pred leti rekel, da bom nastopal kot stand up komik, bi ga pod nujno poslal k psihiatru. Če pa se vrnem k predstavi - večer se je nadaljeval s predstavo Čakalnica skupine ODPisani. Sama predstava je parodija na čakalnico pred zdravniško ordinacijo, kjer pacienti s svojimi banalnimi (včasih izmišljenimi) boleznimi čakajo na ozdravitev. Tako imamo nekoga s kronično srbečico,

foto: Žigažaga

drugega, ki se boji rož, pacientko, ki se lepi na druge, hipohondra in osebo, ki ob stiku z drugimi vedno vse pozabi. Smeha polna predstava, ki morda niti ne bi bila smešna, če bi vse te bolezni dejansko

obstajale. Večer je prekmalu minil, tako da smo se zadovoljni razšli.

Marko Nakrič

Izza rešetk:

RESOCIALIZACIJA KOT VIDIK PREVZGOJE

foto: osebni arhiv

024
KRALJI
ULICE

Težnja zavodov za prestajanje kazni zapora (ZPKZ) je nuditi obsojencu med prestajanjem zaporne kazni vse življenjsko pomembne vidike, in sicer zaposlitev, izobraževanje, psiho-socialno pomoč, po potrebi tudi terapevtske obravnave. Kakor tudi kulturni angažma in rekreacijo. Vendar najbolj pomemben in v ospredju je vidik, ki je bolj usoden od naštetega, nekaj, ki za vedno zaznamuje vsakega, ki se znajde v zavodu za prestajanje kazni zapora. Torej, najpomembnejši vidik, ki je tudi funkcijsko vodilo zavoda oziroma vseh totalnih ustanov, je načelo discipliniranja oziroma resocializacije, prevzgoje obsojenca v psihičnem in socialnem smislu. Michel Foucault, ki ga pri tovrstnih temah ne smemo pogrešati, je v svojem delu »Nadzorovanje in kaznovanje« izpostavil vidik discipliniranja telesa, kar, merjeno že čez palec, vzbuja nelagodje in vsiljuje strahospoštovanje, našo miselnost pa zasuka daleč v preteklost, vendar tudi v današnji čas, kjer države s totalitarnimi režimi uporabljajo prijeme prevzgoje, znane že iz antične dobe, ko se je tolklo po zločinskem duhu, da se je ta potem zlahka skrhal sam, preden bi se uspel resocializirati. V ZPKZ-jih pri nas poskušajo resocializirati svoje varovance sicer z bolj prijaznimi pristopi, upoštevajoč tudi načelo človekovih pravic. V času prestajanja kazni se strokovni delavci usklajujejo z različnimi institucijami, zavzemajo pa se, da je pri tem prisoten tudi obsojenec, torej je vzpostavljane in vzdrževanje podpornih mrež poglavitnega pomena. V 100. členu Zakonika za izvrševanje kazenskih sankcij (ZIKS) je zapisano, da pri izdelavi in izvajanju programa individualne terapije sodelujejo poleg strokovnih skupin ZPKZ še centri za socialno delo, zavodi za zaposlovanje, upravni organi za stanovanjske zadeve ter javni zdravstveni in izobraževalni zavodi, razen v primerih, ko obsojenec

to odkloni. Toda zadeva rehabilitacije se pogosto zaplete, ko se fokusira zaupanje, zakaj za učinkovito sodelovanje bi moralo ponudnika in odjemalca združevati brezpogojno zaupanje, kar se ne zgodi pogosto, saj zapornik zaposlenim v ZPKZ že zaradi njihovega službenega položaja ne more ravno zaupati, sploh zato, ker v tem razmerju hoče osebe zavoda postati in ostati v superiornem položaju, za obsojence pa večinoma velja ravno nasprotno, da podrejenega položaja ne morejo ali nočejo sprejeti. Torej to nesorazmerje moči nikakor ne more obroditi pričakovanih rezultatov rehabilitacije, saj temeljita obdelava le-te potrebuje veliko potrpežljivosti in časa. Da je zapornik s svojo pozicijo zaprtega že sam po sebi tako ali drugače v inferiornem položaju, je jasno, a tukaj so še referenčni okvirji, ustaljeni vzorci, socialne razlike itn. Rešitev bi morda bila lahko preprosta – namesto da se poglobljajo dvomi do že tako malo ugleda deležnih posameznikov, bi jih morda, seveda če bi to bilo mogoče, z neko novo tehnologijo prihodnosti nekako tehnološko predelali, v nad-ljudi, v supermane, batmane in podobno. Vendar se ob tem poraja vprašanje, kdo bi potem bil za vse ali kaj kriv?

Gostujoča kolumnistka Zuzanna G. Kraskova

3 LETA NA DOBU, 5. DEL (POVZETO PO INTERVJUJU)

Laura Likar

Na travi pa sem še vedno. V zaporu je sicer psiholog, pa psihiater, ampak vse je odvisno od posameznika in od tega, ali se želi skulirati ali ne. Je pa res, da ko si v zaporu, si žigosan z etiketo arestant ali pa džanki. Kar je po svojo dokaj podobno, ker si nekako zapečaten za cel lajf. Socialna delavka iz Centra za socialno delo mi je bila v pomoč zlasti po zaporu, da nisem prišel čist na nulo z denarjem, sama mi je uredila denarno socialno pomoč. Je pa res, da je največ problemov z birokratskimi zadevami, komplikacije, ki so brezvezne. Tudi centri so odvisni od države. Ko sem bil v zaporu, mi pri iskanju službe ni pomagal

nihče, prav tako se nisem takrat mogel prijaviti na Zavod, to je bilo možno šele potem, ko sem prišel ven. Takrat se začne vse urejat, čeprav bi bilo lažje, če bi se to dogajalo že pred odpustom. Kot že rečeno sem imel s svojo socialno delavko dobre izkušnje, marsikam me je usmerila in ni vedno tako. Kot sem imel priliko slišati pri drugih, niso imeli te sreče, saj je odgovorne prav malo brigalo zanje. Službe še nisem dobil. Delal sem sicer na črno, montažo oken med drugim. Stanovanja prav tako nimam, sem šel pa na morje in tam preživel pol leta. To najprej. Živel sem v šotoru, pa mi ni veliko manjkalo. No, potem pa sem dejansko prišel do stanovanja in to s pomočjo društva Kralji ulice. Znašel sem se pred problemom, ker ne morem plačati računov, po svoji krivdi, prepozno sem oddal vlogo za soc. pomoč in je, kar je. Zdaj ko je ta nov sistem za nakazovanje pomoči, je pa itak vse z zamikom. Če še drugi mesec ne pridem na vrsto, potem pa ne vem ... šotorišče?

Vili

IZ BUNKERJA POVŠETOVE

Rišem po zidu,
rišem po lesu,
vsak dan se bašem
in gledam svoj šlauf,
kako slabo kaže.

Vrata debela,
rešetke masivne,
skozi mislim na žago,
da pobegnem
biu, Prago.

Oh, gorila neugodna
se dela norca do groba,
živa poka po šivu,
peče me zgaga,
načelnik vpije, naj
gorila se skrije.

Gorila prekleta spet
pendrek vrtil, kot bi
kakšnega tepu, pa
provokatorjani.

Vsak dan nove
podobe, kjer se
preiskava začne,
misel na mesec te čisto poje.

Psiho neusmiljen,
razume me nič,
dame v belem bi
rade bile fajn,
všeč so jim gorile, pa
ne vem zakaj.

Sem orientalec,
zaprt gledam svojo
misel, pa se
ne znam odpret.

KTM

KRALJI ULICE IN DR. ZDENKA ČEBAŠEK-TRAVNIK - VARUHNJA ČLOVEKOVIH PRAVIC

Kralji ulice: Kakšna je vloga varuhinje v slovenskem socialno-političnem prostoru?

Varuhinja: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije je neodvisna inštitucija. Neodvisna v smislu politične opredelitve. Področje dela je povezano z ugotavljanjem morebitnih kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin v odnosu med posameznikom ali skupino ljudi in državo oz. organi oblasti na drugi strani.

Kateri problemi so aktualni?

Osnova varuha je obravnavanje pobud. Pobude pa so pisne vloge posameznikov, iz katerih se nakazujejo posamezni problemi. Mi raziskujemo, ali gre v določenem primeru za kršitev, ki se je zgodila prizadetemu človeku in je šlo za napako pri postopku, npr. pred upravnim organom, ali pa odkrijemo sistemsko napako, se pravi napako v zakonodaji in v tem primeru predlagamo, da se ta spremeni. Torej varuh ne izbira primerov po lastni presoji, ampak gre vedno za prejete pobude. Primer: ljudje so se množično pritoževali nad odločitvami centra za socialno delo oz. nad postopki, ki so jih ti izvajali v procesu pridobivanja različnih oblik socialne denarne pomoči. Pri tem smo ugotovili, da postopki trajajo predolgo in da je v sami zakonodaji nekaj določb, ki lahko pomenijo močno poslabšanje statusa kar velike skupine nosilcev. Več o aktualni problematiki lahko najdete na spletni strani www.varuh-rs.si, v rubrikah Novice in Primeri iz dela varuha. Med publikacijami pa bo zainteresiran bralec našel številne publikacije, kot so letna poročila, posebna poročila, bilteni, zloženke in zborniki. Vse je prosto dosegljivo vsakomur, ki si odpre to spletno stran.

Kaj sledi po ugotovitvi kršitev?

To je lahko razlog za srečanje s pristojnim ministrom in njegovimi sodelavci. Na delovnem sestanku pridobimo pojasnila za takšno stanje in njihove predloge za razrešitev npr. zamud. Ko so videli, da je naval vlog velik, so napovedali prerazporeditev zaposlenih znotraj centrov za socialno delo in znotraj ministrstva, ki je pritožbeni organ. Pripravljajo se popravki zakonodaje. Vedeti je treba, da varuh nima izvršilne moči oz. oblasti, s katero bi pristojnim organom zapovedal določeno ravnanje. Varuh pripravlja priporočila, ki temeljijo na argumentih znanja in dokazov iz prejetih pobud. Odgovornost za uresničitev teh podanih priporočil pa je na pristojnem državnem organu ali organu lokalne samouprave, kadar se priporočila nanašajo nanje.

V kakšnem odnosu sta varuhinja in protikorupcijska komisija?

V Sloveniji imamo več državnih nadzornih mehanizmov, v ustavi sta omenjena dva. Poleg varuha še računsko sodišče. Z zakonom pa sta ustanovljena še informacijski pooblaščenec in komisija za preprečevanje korupcije. Sedež komisije za preprečevanje korupcije je v isti zgradbi kot sedež varuha človekovih pravic. Obstaja kar nekaj področij dela, ki predstavljajo stično točko, predvsem po vsebini, npr.: onesnaževanje okolja, delovna razmerja. Oba organa na obeh področjih ugotavljata nepravilnosti, zato je koristno, da na skupnih srečanjih določen problem analiziramo z obeh zornih kotov. Povezave pa naredijo tudi mediji, ki želijo med svoje prispevke vključiti tudi izjave obeh nadzornih mehanizmov oz. njihovih predstojnikov.

Kako učinkovito je vaše delo?

Vsakdo, ki pošlje pobudo varuhu, bo dobil naš odgovor. Izjeme so le tisti pobudniki, ki so v svojih pisanjih žaljivi oz. anonimne

025
KRALJI
ULICE

foto: Peter Pitambar Pangerc

pobude, ki nimajo naslovnika. Nekatere anonimne pobude pridejo po elektronski pošti, zato na te lahko odgovorimo, čeprav tega nismo dolžni. V letnem poročilu vsako leto prikažemo tudi statistiko, iz katere izhaja, da je upravičenih približno četrtno poslanih pobud. Delež utemeljenih pobud je sicer različen na različnih področjih. Tako je npr. na področju dela družine in socialnih zadev utemeljenih 31 %, na področju javne uprave 24 %, na področju okolja in prostora skoraj 58 %, na področju šolstva 47 % in na področju zdravstva 42 %. Resnično učinkovitost bi se dalo izmeriti šele s podrobno analizo, v kateri bi zajeli tudi dejanske odzive na ugotovljene kršitve.

Na dejanske odzive?

Spremenjene odločbe, popravki predpisov, skrajšanje rokov, v katerih organ odgovarja in podobno. Za takšno analizo varuh nima zagotovljenih sredstev.

Ali demokracija brez varuha obstaja?

Varuh človekovih pravic je v osnovi parlamentarni tip ombudsmana, kakršen je v Evropi poznan in deluje že več kot 200 let. Seveda so tudi v EU države, ki takšnega ombudsmana nimajo (Italija, Nemčija), vendar imajo ombudsmane na regionalni oz. lokalni ravni. Bistveno je, da demokratične države omogočijo tudi neformalno pot za ugotavljanje morebitnih kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin, ki je v slovenskem primeru varuh.

Za konec?

V času mojega mandata smo na široko odprli vrata za sodelovanje z nevladnimi organizacijami in civilno družbo. V sodelovanju z njimi sem dodatno osvetlila posamezna vprašanja na področjih varovanja okolja, uveljavljanja pravic iz dela, pravic ranljivih skupin prebivalstva, kot so otroci, starejši ljudje, osebe z motnjami v duševnem zdravju, invalidi, hendikepirani in tudi brezdomci. Želela bi si, da bi ravno iz teh skupin prišlo še več pobud, na podlagi katerih bi lahko še bolj argumentirano predlagala in priporočala nujne zakonske spremembe.

Peter Pitambar Pangerc

PODPIRAM!

Kupka Marta Stanislava Lesjak je o prodajalcu Boštjanu Janiču - Boletu povedala:

»Časopis kupujem že dolgo časa, saj s tem podpiram prodajalce, da opravljajo pošteno delo in se ne spuščajo v kriminalna dejanja. Sedaj sem pozorna tudi na to, da imajo prodajalci izkaznice, saj se mi je že zgodilo, da sem revijo plačala pa mi je »prodajalec« ni hotel izročiti. Od Boštjana sem kupila zadnji dve številki revije in ponudil mi je tudi Stripnik, vendar žal slednji ni v mojem bralnem repertoarju. Boštjan mi je prijazno ponudil tudi nošenje vrečk od tržnice do bloka. Povedal mi je, da revije prodaja v centru mesta, v bližini Križank in da izkoristi

čas za prodajo tudi na poti domov. Zato sva se srečala na postaji, ko je stopil iz avtobusa ter ponudil mi revijo. Ker se pogosto videvava, sva dogovorjena, da bo en izvod nove številke prihranil tudi zame, in ob srečanju ga bom z veseljem kupila.«

Prodajalec Boštjan Janič je o sebi povedal:

»Pred dobrim mesecem dni sem začel prodajati revijo Kralji ulice z namenom, da si lahko plačam najemnino in stroške za sobo, saj denar iz javnih sredstev nakažem mladoletnima sinovoma za njuno preživljanje. Prodajo jemljem resno, v smislu kot bi imel stalno zaposlitev, le da si urnik in kraj prodaje določam sam. Že res, da

foto: Urša

je v teh hladnih dneh malce težje in smo prodajalci večino delovnega časa izpostavljeni vremenskim pojavom, ki so značilni za ta letni čas, vendar je treba vse to vzeti v zakup saj ima vsako delo svoje prednosti in slabosti.«

Urša

026
KRALJI
ULICE

ROMUNIJA OBLJUBLJENA ...

Oddaljena Romunija je spet zblížala Transformator, saj se je treninga (**Upgrade Your Social Theatre Multiplying Competencies**) v gozdnatem Gura Dihamu udeležila tudi (naša) Nika iz Gorice. V »slovensko« ekipo smo (radostno) vključili še Eliano iz Nemčije, ki pa skupaj z (našo) Barbaro živi in dela na Dunaju. Po 25(!)-urnem potovanju z vlakom smo polni ustvarjalnega zanosa prispeli v osamljen hotel na skoraj tisoč metrov sredi meglenih gozdov, polnih medvedov, potepuških psov, vampirjev, smeti, lokalnih prebivalcev/k in drugih zveri (Transilvanija pač), kjer so nas (načrtno) razmešano namestili po dva in dve iz različnih ekip. Tisti večer smo se soudeleženci/ke le še na kratko predstavili. Že navsezgodaj naslednjega dne se je pričelo zares: od jutra do sutra smo **poglobljali poznavanje konceptov in teorije Gledališča zatiranih (GZ); boljšali sposobnosti za delo z mladimi (youth workers) po metodah GZ; razvijali spretnosti vodenja skupine (facilitation) in se ojačali kot neodvisni promotorji (multiplayers) GZ v svojih organizacijah in lokalnih skupnostih.** Soudeleženci/ke iz Romunije, Turčije, Estonije, Italije, Portugalske, Bolgarije in Slovenije smo **nadgrajevali, razvijali in napredovali v obvladovanju metodologije GZ;** to pa tako, da smo obravnavali **Slikovno (Image), Forumsko, Časopisno in Nevidno gledališče,** poleg tega pa še improvizacijo in cel kup iger, namenjenih prebijanju ledu, ogrevanju, povezovanju skupine, improvizaciji in igri, itd. Poseben čar je imela dodatna večerna delavnica **Mavrice želja,** po kateri smo nekateri sklenili, da priredimo podoben mednarodni trening na to temo in v Sloveniji v prihodnji pomladi. Poleg rednih večernih evalvacijskih skupin smo se nekaterih sklopov lotevali v (vsakič drugačnih) skupinah; začeli in končali smo jih kot celotna skupina triindvajsetih soudeležencev/nk. Npr. pri **Časopisnem gledališču,** ki ga je vodila Barbara, smo po uvodni predstavitvi v treh skupinah skonstruirali tri predstavnice (medijska manipulacija – Afrika, raj na zemlji?; Top Shop – iskanje »idealnega« partnerja; vrednote nekoč (15. st.) in danes plus razlika ruralno/ urbano) in jih odigrali ostalim. Pri **Nevidnem gledališču** pa smo v (drugih) treh skupinah, oblikovanih po načelu: en/a Romun/ka (ki lahko govori s tistimi domačini, ki morebiti ne govorijo drugih jezikov), en/a Slovenec/ka (ki imamo že izkušnje z **Nevidnim gledališčem** (-:)) in ostali po lastni presoji ... Po celodnevem raziskovanju, izbiranju in konstruiranju smo se naslednje jutro po zaključnih pripravah odpravili v Busteni, najbližje mesto, turistično središče s trgovinami, železniško in avtobusno postajo, lokali in lokalnim prebivalstvom, kjer smo izvedli nevidno predstavo na postaji (pomoč tujemu turistu, ki ne najde *couch-surfer*

foto: redni arhiv Dramna Časla

ponudnika), na avtobusu (kam in kako s smetmi) in pa v lokalu (kaditi ali ne v zaprtih prostorih). Imeli smo kar tri evalvacije – prvi vtisi takoj po povratku, nagnjeni v eni sobi, pa potem po skupinah in na koncu še v celotni skupini. Naj še omenim, da je poleg naše imela osnovni trening **Forumskega gledališča** še ena skupina, ki je v dveh manjših skupinah skonstruirala dve forumski predstavi. Ti so nam zadnji dan tudi odigrali. Za razliko od njih se mi **Foruma** nismo lotili z namenom uprizoritve, pač pa smo zelo natančno obravnavali strukturo forumske predstave, posebej možne pasti in dileme pri **jokeringu.** Romunska ekipa nam je najprej odigrala svojo forumsko predstavo (*Izgubljene sanje*), po naši aktivni soudeležbi pa smo se lotili analize ... Ob večerih smo se ogromno pogovarjali in smejali, kaj popili, ali pa šli zgodaj spat, delat ali študirat. Bolj na začetku smo skupaj z drugo skupino organizirali **Interkulturni večer/noč** (po naključno izžrebanih skupinah smo imeli naključno izžrebane naloge, potem pa po deželah predstavili drug drugemu svoje jedi, pijače in navade). Rezultat: celodnevni maček, ki pa ni oviral našega ustvarjanja. Večer pred koncem nas je hotelsko osebje presenetilo s fešto ob ognju in vročim romunskim žganjem na terasi, po večerji pa s plesom na glasbo njihovega DJ-a. Zadnja noč je bila v naši režiji, najprej smo odprli penino in se potem prosto zabavali, plesali, smejali ... Nekateri smo se večkrat sprehajali po gozdu v bližini, drugi so sanjari o obisku savne ... Nenehno nas je »stražilo« okrog petnajst psov, ki sicer nimajo lastnika, a jih hranijo z ostanki iz kuhinje »Nadzorniki« pasje straže - mačke, prikrite vladarice pa gosi in race, ki so živele kar za našo stavbo in so nas veselo zbujele. Po zaključni »veliki evalvaciji« smo si soudeleženci/ke padli v objem, se prisrčno zahvalili drug drugemu in si obljubili »večno« povezanost ter sodelovanje v prihodnje. Pa da vidimo!

Primož Časl

KLOŠARJI - DRAMA V NADALJEVANJIH, 2. DEL

5. prizor

Bimbo (prodaja časopis KU): Danes samo 1 evro in tut jutro samo 1 evro, ne gre tko gor kot cigareti in alkohol. (Nekdo kupi in mu da evro.)

Bimbo: Hvala, a lahko dubim še en cigaret, prosim, ker vidim, da lih kadite. (Kupec mu ponudi Marlboro.)

Kupec: No, izvolite, zadnji je. Jih bom že kupil.

Bimbo: Res hvala, gospod. Malo takih! Pa še Marlboro. (Se poheca.)

Približata se mu Soni, potem Maja.

Maja: Joj, sem crknjena danes. Ne morem več delat. Še žulj na nogi sem dobila. Zaboga, ne vem več, kje se me ulica drži.

Soni jo objame: Pikica, glava se reče! Kup mi en sendvič, Maja, jutro ti ga bom pa jaz.

Maja: Saj veš, Soni, da ti ga z veseljem kupim.

Buci, buci, ti si moj trebuši.

Soni: Si pa otročja. Zato pa si moja punčka.

Varoval te bom pred nekaterimi uličnimi zvermi, da ti kaj ne naredijo.

Maja: Ja, eden je včeraj tako zjal name, ker mu nisem hotla prodat časopisa. Kralj od društva ima prepovedan vstop. Tako me je štepal, da se ga prav bojim. Kralj ulice, ki je čisto podivjan.

Soni: Takih je malo. Pokaži mi ga drugič, bom že jaz uredil zate vse.

Maja: Sonči, sonči. Zdaj greva pa res po tvoj sendvič. Jaz sem pa na dieti. Danes pojeta samo zelenjava pa sadje.

Bimbo potreplja Majo pa Sonija: A sta kej vidla Ceneta? Zadnje čase se me izogiba. No, kar joku sem zvečer, ker sem spal sam na železniški postaji, midva s Cenetom sva pa drugače skupaj še dolgo v noč. Klepetava, se smejeva smešnim zgodbam in tudi potnikom. Če ga vidita, mu recita, da ga pogrešam. Čavči. (Si mahajo.)

6. prizor

Pred trgovino Lačni boben je Klošar Šaci z berglo, časopisom in vinom.

Šaci (sam sebi): Dons bom vplačal loto.

Če bom kaj zadel, bom kupil to trgovino s tehniko. Vem, da bom enkrat zadel. Samo en evro moram še nafehtat.

Šaci: Ej, a mi lahko daš kej drobiža? (Ena študentka mu da 50 centov, se ji zelo lepo zahvaljuje.)

Šaci: Najlepša, najlepša hvala. Še kdaj, punči. Gospa, je kej drobiža?

Gospa: Je drobiž, samo ga ne morem dat.

Šaci: Vseeno najlepša hvala. Lep dan, gospa.

Šaci: Gospodič, a je 50 centov? Nujno rabim (mu da 50 centov). Najlepša hvala. Jaz sem pa dons res srečnež. (Govori sam sebi ter se

odpravi proti kiosku.)

Šaci: Dobr dan, gospa. Listič za loto bi vzel. Trafikantka mu ga izroči nejevoljno: Tu imate, pa hitro izpolnite.

Šaci: Ja, gospa, saj ni gužve. Umrli pa tud še ne bom. Bom kar počas.

Gospa zamahne z roko in gre stran.

Šaci (prijazno): Izvolite gospa, sem izpolnil hitr in počas, da vas ne bo mene preveč strah.

Trafikantka: Predrznež.

Šaci: No no, saj vam nič nočem. Nič ne razgrajam, ampak ko bom pa zadel, bom pršel k vam in vas kušnil.

Trafikantka: Bedak.

Šaci: Nasvidenje, dama.

Trafikantka: Kaj si pa mislite, da ste? Samo klošar!!!

Šaci: No, tudi klošarji imajo lahko srečo.

(Poje po poti.): Dva krokodila sta pivo pila in bila zelo nažgana, razborita in pijana.

Pohrustala sta medveda in policaja, papagaja, naš kužek pa laja.

7. prizor: Pri Kraljih ulice v sobi.

Dajana: Malo kruha je še tukaj, vzemite.

Od zjutraj je ostal. Kmalu bo kava in sok, piškotov pa je zmanjkalo.

(Izmenjava študentov, 2 študentki iz Belorusije.)

Prva: Hello! How are you?

Naključni klošar: The best! What is the capital of your country? Wau, how beautiful girls!

Druga: Thank you very much! The capital is Minsk.

Naključni: Yes, yes, I know. Are you satisfied here?

Druga (se smeje): Very much. Ljubljana is nice city.

Naključni: The Kings of the Street are the best.

Obe (se hahljata): Yes, yes! (Odideta ven in mahata vsem.)

Prideta Maja in Soni.

Soni: Živjo, folk. Oba se hladiva tukaj. Zunaj je 34°. Ni za prodajat.

Maja: Čaki, sej se morava kr slečt. Samo jaz ne premorem kopalk, kar na nudi bi šla.

Samo pred kupci pa tudi ne moreš biti nag!

Soni: Kaj pa govoriš! Tam so sami stari dedci, k se razkazujejo.

Maja: Nisem vedla, da si tako zaostal. Malo bolj svobodomiseln si pa že lahko, da veš.

Soni: To je resnica. Pa še rit se jim opeče.

(Vsi se smejijo, tudi obe Belorusinji, ki sta prišli nazaj, čeprav ne vesta, čemu se smejijo.)

Vstopita Bimbo in Cene: Kaj je, tovariši in tovarišice?

Marjan Černigoj

Soni: Daj mir, saj ni več Tita.

Bimbo: Ejga, spet se bomo prerekal o Titu! Takrat je bilo za nas boljše. Vsi smo mel službe.

Soni: Ja, neki jih je blo pa na Golem otoku.

Maja: A ni bil tut pisatelj Vitomil Zupan tam?

Bimbo: Kaj, pisatelj? Od kdaj so pa ti še kej delal?

Maja: Umetnost ni lahek poklic. Sploh pa ne za pisatelje.

Sini: Maja ima prou. Samo mi smo pa pisatelji življenja. Naše pero je flaša. Besede nas so pa tako ničvredne.

Dajana pride mimo: No no, pa pišite v časopis. Nekaterim niso tako brezvezne.

Ljudje radi berejo in poslušajo resnične zgodbe.

Maja: Jaz bom enkrat napisala zgodbo o tem, kako sem bila v otroštvu pri tabornikih.

Cene: Koga pa to zanima, razen če posname film o tem?

Maja: Tiho, bumbar. Slovenski film je bil zelo gledan.

Bimbo: Cene, dost te imam. Pejt, greva raje v Čez grlo, se bo pijače trlo. Rabim eno pivo.

Cene: Lastnik naju bo ubil, če še enkrat razbijava.

Bimbo (poje): Flaša je naša otroška kaša.

Vsak dan malo, da se nam ne stori zamalo.

Maja: Jaz pijem samo, ko se spusti večer. Dva piva in potem spat.

Soni: Ma ja, greva ven in k tistemu najinemu vodnjaku v mestu. Ni ne za jest ne za pit.

(Odideta.)

Dajana: Ura je že toliko, da zapiramo! No, počasi pojdite, da zaklenem.

(Vsi se odpravijo ven.)

Barbara Jozelj

BREZPLAČNE PRIREDITVE

Razstave, predavanja

KAJ: Arhitektura-inventura 2010-12
(bienalna pregledna razstava članov Društva arhitektov Ljubljana)
KJE: Cankarjev dom, Prešernova cesta 10, Velika sprejemna dvorana
KDAJ: 13. 2. - 7. 3.

KAJ: Neca Falk - Potovanje v nič
KJE: Galerija Vžigalica, Trg francoske revolucije 7
KDAJ: 22. 1. - 24. 2.

KAJ: Boštjan Kavčič: Organ - Kamnite skulpture
KJE: Ljubljanski grad, Peterokotni stolp
KDAJ: 31. 1. do 3. 3. (od 10.00 do 18.00)

KAJ: Natečaj za fotografijo leta revije Emzin 2013 (v sodelovanju z Zavodom za kreativno produkcijo Emzin)
KJE: Cankarjev dom, Prešernova cesta 10, Prvo preddverje
KDAJ: 5. 2. - 5. 3.

KAJ: Oskar Kogoj in Sergio Pausig: Lipicanec (kiparska razstava)
KJE: Ljubljanski grad, Stolp strelcev
KDAJ: 13. 12. do 15. 2. (od 11.00 do 22.00)

KAJ: Strokovno predavanje iz cikla Razvijanje življenjskih kompetenc: Postavim se zase! - Tjaša M. Kos
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 14. 2. ob 18.00

KAJ: Strokovno predavanje Sun Cu, umetnost vojne - Vojko Kovačič
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 28. 2. ob 18.00

KAJ: Milomir Kovačević: Sarajevo, moje mesto, moja usoda
KJE: Cankarjev dom, Prešernova cesta 10, Mala galerija
KDAJ: 27. 2. - 24. 3.

Literarni večeri, predstavitev knjig

KAJ: Povej mi, kaj bereš, povem ti, kdo si! - Jure Longyka
KJE: Trubarjeva hiša literature, Stritarjeva 7
KDAJ: 7. 2. ob 19.00

KAJ: Christopher Meredith - Pogovor z avtorjem
KJE: Trubarjeva hiša literature, Stritarjeva 7
KDAJ: 4. 2. ob 19.00

Janez

KAJ: Dobro, pa se še izboljšuje - pogovor z avtorico zbirke pesmi Lidijo Golc
KJE: Knjižnice Bežigrad, Einspielerjeva 1, dvorana
KDAJ: 5. 2. ob 18.00

Razno

KAJ: Pogovorni večer z Ljubišo Samardžićem
KJE: Knjižnica Otona Župančiča, Kersnikova 2, 3. nadstropje
KDAJ: 21. 2. ob 18.00

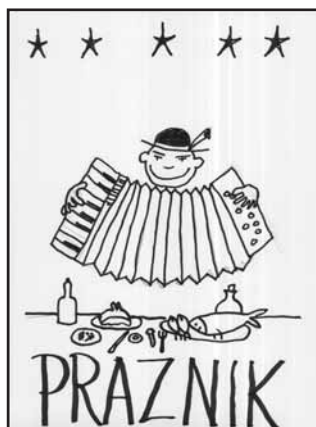
Prireditelji, vabljeni k objavljanju svojih brezplačnih prireditev!
Pišite nam na e-naslov:
urednistvo@kraljiulice.org.

NIKOV CESTNI TAROT 2

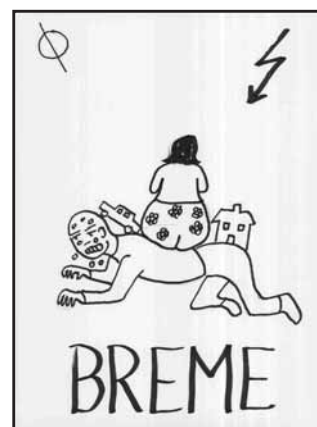
Med zapuščino našega striparja Nika Kneza je tudi načrt za zbirko 36 kart, ki naj bi po avtorjevem mnenju prikazovale najpomembnejše pojme cestnega življenja. Vsak mesec tu objavljamo tri od teh kart. K vsaki je Nikov prijatelj Marko - Kavica zapisal še nekaj besed svojega komentarja.

Domačica je zelenjava, ki jo pridelas doma. Paradajz, česen in konoplja so zakon. Več ne smem povedati, ker delam za pritlikave jastrebe.

Praznik je takrat, ko ni treba delati in ko dobro jemo, pijemo in se veselimo. Več ne smem povedati, ker delam za gorske čigre.

Breme je 30 kg krompirja, ki ga moraš sam, brez prevoza in brez pomoči prijateljev nositi iz Šentvida v Trnovo. Več ne smem povedati, ker delam za ruske galebe.

OGLASNA DESKA

Posredovalnica rabljenih predmetov vas vabi, da nas obiščete na Poljanski cesti 14 in si čim prej zagotovite pripomočke za pustno masko, lončke za rože in ostale potrebščine za stanovanje, darila ali lovilce prahu :). Za vas vedno po nizkih, simbolnih cenah, da z nasmehom na ustih skočimo v toplejše pomladne dni. Pozdrav PRP tim

Potrebovala bi okvir (ohišje) za šivalni stroj. Če bi mi ga kdo lahko podaril, naj pokliče na 030 323 306, Smiljana. Hvala.

Nudim odvoz na deponijo, pridem na dom s kombijem. Lahko gre tudi za manjšo selitev stanovanja. Na razpolago sem vsak dan razen nedelje, dosegljiv na tel.: 030 678 242, Tadej.

Potrebujem prenosni računalnik za svoje otroke, ker ga rabijo za šolo. Sem invalid in dlje časa brezposeln, zato si nakupa ne morem privoščiti. Pokličete me lahko na tel.: 070 201 769.

Če ima kdo volno za pletenje, ki je ne potrebuje, se priporočam, saj sama zelo rada pletem. Že vnaprej se vam zahvaljujem, Marija: 041 232 203

Potrebovala bi kavč ali trosed za dnevno sobo, če mi ga kdo lahko odstopi, Marija: 041 232 203.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsako sredo od 15h - 17h v Športni center Bežigrad (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Ponosno obveščamo kupce revije in vse morebitne interesente, da je v prednovoletnem času izšla zbirka pesmi, aforizmov, šal, grafitov in nadoglasov, imenovana Tlakovanke (po ceni 4 €). Sprejemamo naročila preko mejla urednistvo@kraljiulice.org oziroma info@kraljiulice.org, dostopna pa je tudi pri naših prodajalcih. Vabljeni k nakupu!

029
KRALJI
ULICE

Zahvaljujemo se KK Union Olimpija, ki nam je že večkrat velikodušno podaril brezplačne vstopnice za ogled tekem ABA lige!

Društvo Kralji Ulice

SMS-KOMENTARNICA: 030 323 306

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MINENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI SMS-KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. V OBLIKI SMS-SPOROČIL JIH OB VSAKRŠNI URI LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 306. VABLJENI K SODELOVANJU!

10. 12.>> Dragi moji! Hvala vam za Kralje ulice in hvala, ker kljub stiski vsak dan zberete moč in hodite v boj za preživetje. Močni ste v srcih mnogo bolj kot tisti, ki imajo urejen življenjski standard in ponosni bodite na to, mnogi si lahko vzamejo vzgled po vas, vedno težji časi so in veste, kdo jih bo preživel? Ne kapitalisti, ki bodo ostali brez premoženja! Preživeli bodo takšni, kot ste vi – utrjeni, skromni, notranje močni! Kdo bo nekoč vladal svetu? Vi in vam enaki! Je čas sprememb, »kolo sreče se okreče«, in zdaj prihaja vaših pet minut. Imejte se radi in pazite drug na drugega.

12. 12.>> Gledam skozi okno ... že nekaj ur stoji na mrazu in prodaja časopis ... od mraza se niti nasmehniti ne more več ... Ljudje hodijo mimo njega v mariborski UK ... avtomatsko grem do našega avtomata in mu skuham kavo ... pokličem ga k vratom in mu jo ponudim ... cel vesel prihiti in mi pokloni zgaran nasmešek in seveda Kralje ulice ... reče ... Tako, pa sva zamenjala ... vsa čast ... Nekateri še poznajo skromnost. Romana

14. 12.>> Dragi Kralji! Vaša revija je izvrstna, pristna, škoda, da ljudje sploh prebirajo tiste bleščeče, poneumljajoče revije vseh vrst in imen in za velike zneske. Vsi prodajalci imajo izjemno pozitivno energijo, kar je dodana vrednost vaše dejavnosti. Vse pohvale vsem sodelujočim! Nina

14. 12.>> Kralji, vi ste carji! Od vsega medijskega »pofla« je pri vas še edino možno prebrati kaj življenjsko normalnega. Toplo zimo v 2013 vam želim! Mojca Pokraculja

18. 12.>> Ob prihajajočih praznikih bi rada nekaj lepega zaželela tudi tistim, na katere največkrat žal pozabimo - to ste vi, Kralji ulice! Z upanjem, da se vam v prihajajočem letu izpolni vsaj ena skrita želja ter vam zdravje in notranje zadovoljstvo dobro služita, vsem skupaj lep pozdrav in srečno 2013. :-) Andreja

22. 12.>> Vaša revija me je srečala naključno. Ponesla sem jo s seboj na misijo, kjer iz nje črпам navdih za ideje za pomoč prebivalcem Afganistana. Hvala vsem, Melita

18. 12.>> Jani Zupan, ti si car. VEM, da ti bo uspelo tudi brez kravate. :-)

26. 12.>> Rada bi pohvalila prodajalca št. 420 (Simon Kutnjaka - opomba uredništva), hvala za prijaznost in nasmeh, ki vzbuja (za)upanje. Vse dobro danes in v novem letu! Sanja

28. 12.>> Hej. Rada bi sam povedala, da so mi vsi prodajalci bli prjazni, tud če mi učasih zmanka kak cent za cajtn, ga dobim brez problema! Res ste dobri ljudje.

MAGIČNI LIK

pripravila: Helena Koren

Vodoravno in navpično:

- (1) Energijski center pri jogi,
- (2) Azijec,
- (3) ruski dirigent Kodrašin,
- (4) ime žene bivšega ruskega predsednika Gorbačova,
- (5) 2400 km dolgo gorovje v SZ Afriki/ svilena tkanina/ zbirka zemljevidov.

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

MAGIČNI LIK

pripravil: Gregor B. Hann

Vodoravno in navpično:

- (1) Smešen naziv za medveda,
- (2) grški bog ljubezni,
- (3) žensko ime,
- (4) bodeči plevel na njivi.

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

Šale

Trio

Pivski prijatelj vpraša Jožeta: »Ali ti je všeč seks v troje?«
- »Kako da ne, zelo!«
- »Potem pa hitro teci domov!«

Zmajček

Garancija

Pride klošarka na avtobus, otovorjena s prtljago, na avtobusu pa gneča in klošarka reče potniku: »Ali se lahko pomaknete naprej, da se primem za štango in ne padem?« Nakar se nekdo oglasi, rekoč: »Pa se primite za mojo štango!« Klošarka odvrne: »Seveda se bom prijela za vašo štango, če jamčite, da vam bo stala do Kranja!«

Gregor B. Hann

Aforizmi

Upanje je draga stvar, bolje, da si nanjo pripravljen.

Jani Zupan

Najebali smo. Vse več jih je, ki nam želijo dobro.

N2

NE OBUPAJ –
VEDNO SE NAJDE KAKŠEN IZHOD.

TVOJA SMRT

Jurij Kunaver

Neporočenemu moškemu so všeč vse ženske, poročenemu ena ženska manj!

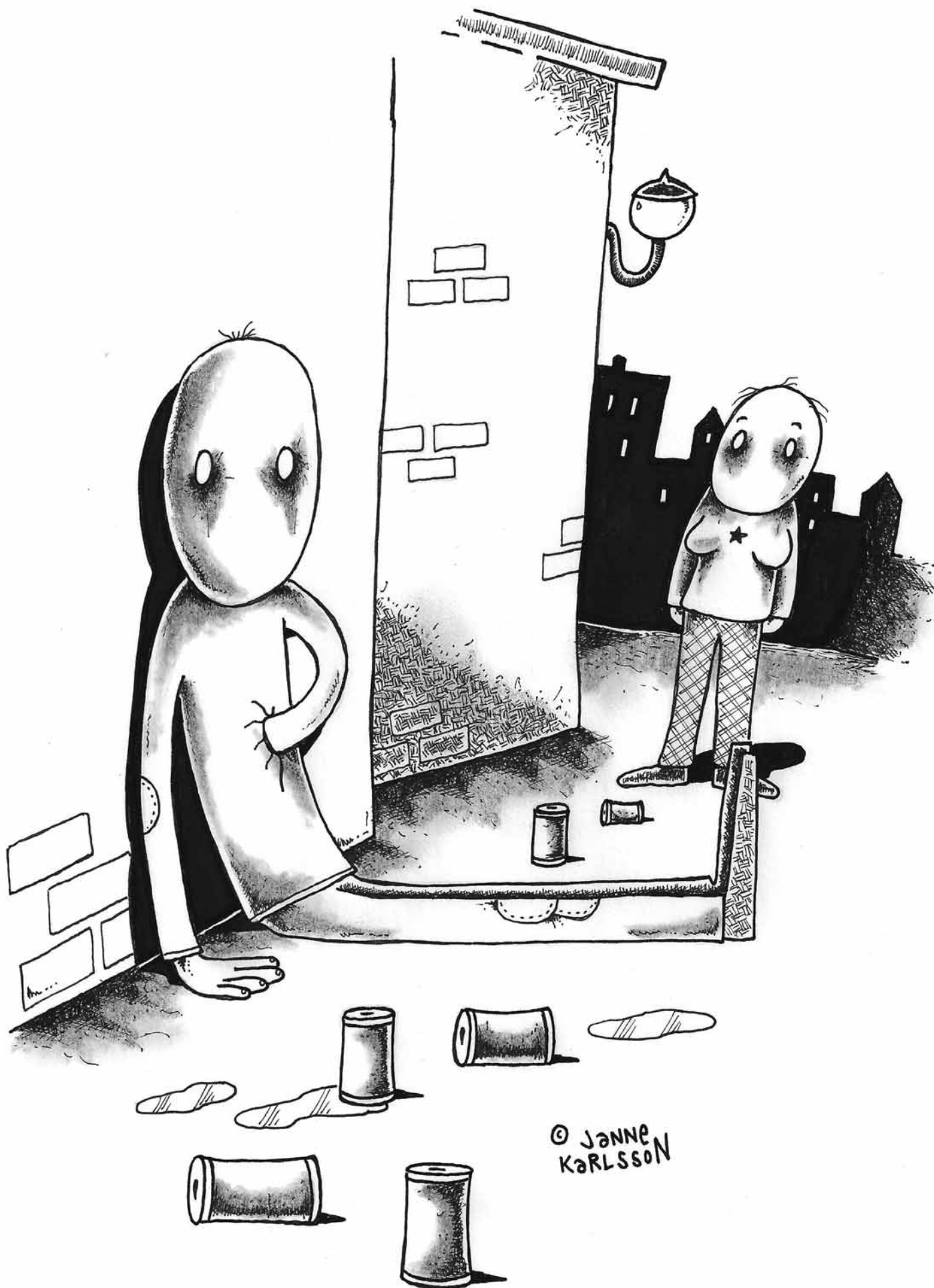
Gregor B. Hann

POZOR - NAGRADNA IGRA

Pravilno izpolnjen magični lik pošljite na naslov: Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana – in se potegujte za zabavne nagrade: knjigo Franja Frančiča Meseno spoznanje, stripovski zvezek Stripnik III, DVD-trojček, zgoščenko »Odpeti pesniki« – izbirate lahko med pesmimi Daneta Zajca, Srečka Kosovela in Nika Grafenauerja.

Iskrene čestitke nagrajencem prejšnje pravilno rešene nagradne uganke, ki so: Elda Breclj iz Črnič, Branka Botič in Mojca Rainer iz Ljubljane in Rok Šinkovec iz Kranja.

ZLATKO IN JANI

Na Kraljih se sklepajo najlepša
in najbolj trdna prijateljstva.